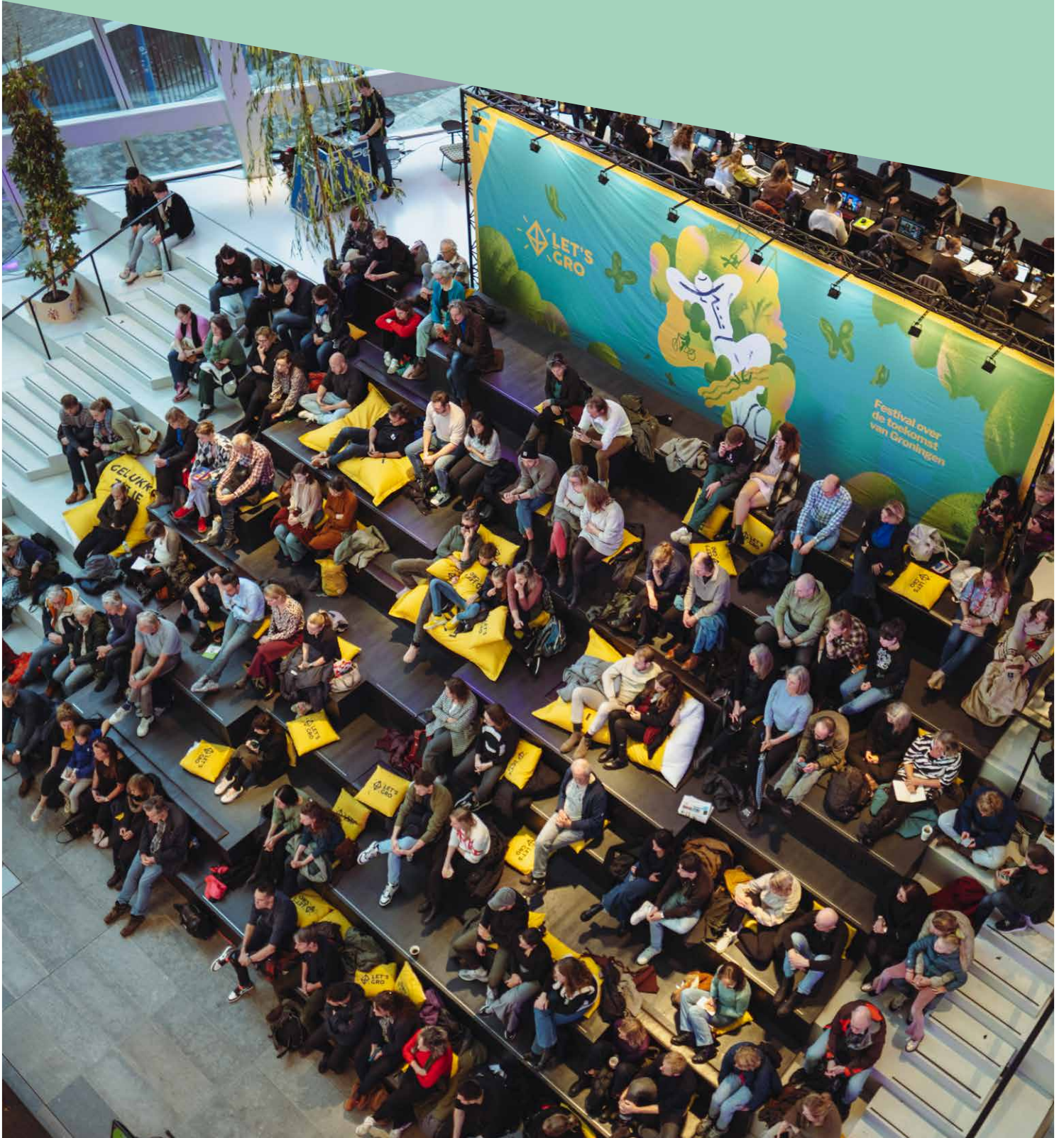

F

Forum Jaarverslag 2023

Colofon

Stramien en huisstijl G2K Creative Agency, Groningen/Amsterdam

Vormgeving Eefje Kleijweg

Fotografen: Marleen Annema, Diepzeekonijn, Jesse Schaap, Bob de Vries, Peter Wiersma, Lucas Kemper, Eddy Taatgen, Siese Veenstra, Henk Veenstra, Knelis, Alwin van Wijngaarden, Milenco Dol en Susan Pathuis en eigen beeldmateriaal van Forum Groningen

Tekst en tekstredactie Forum Groningen en Bureau Kurk

© 2024 Forum Groningen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

De 7 pijlers van Forum Groningen	8
Pijler 1 Bibliotheek	10
Pijler 2 Basisvaardigheden	18
Pijler 3 Jeugd & Educatie	26
Pijler 4 Actualiteit & Samenleving	42
Pijler 5 Film	54
Pijler 6 Exposities	60
Pijler 7 Storyworld	68
Forum zakelijke events & commercie	76
Personeel en organisatie	84
Verlag van de Raad van Toezicht	88
Verlag van het bestuur	90
Financiën 2023	94
Facts & figures	98

Verken de wereld, ontmoet de toekomst

Het Forum wil een antwoord zijn op de grote ontwikkelingen van deze tijd. Mondialisering, digitalisering, de alom aanwezige beeldcultuur. Technologie die doordringt tot diep in het dagelijkse leven. De noodzaak van een leven lang leren. De wereld verandert sneller dan ooit en het leven wordt ook steeds ingewikkelder. Althans, zo lijkt het. Niet zo vreemd dus dat we soms de neiging hebben om ons af te sluiten voor nieuwe ontwikkelingen. Maar de toekomst laat zich niet tegenhouden. Zeker niet door haar de rug toe te keren. Het Forum wil daarom mensen verleiden hun vizier te openen voor de wereld van morgen. Beter een toekomst die je ziet aankomen, dan een toekomst die je overvalt.

In 2023 bezochten meer dan 2,4 miljoen mensen het multifunctionele gebouw aan de Nieuwe Markt. Om weg te dromen bij een film of met een roman, om mee te denken bij een talkshow, een expositie te bezoeken, de laptop open te klappen, uit te kijken over de stad, een cursus te volgen of informatie te halen. Of om zich tijdens een ronde door het gebouw gewoon te laten verrassen door de altijd bijzondere culturele en educatieve programmering.

Forum Groningen is ook de naam van de stichting die verantwoordelijk is voor de invulling van het Forum aan de Nieuwe Markt én de acht Forumbibliotheken in de stadswijken, Haren en Ten Boer. Naast een brede collectie boeken bieden we ook informatievoorziening en hulp- en spreekuren op het gebied van digitale vaardigheden, digitale communicatie en lees- en taalvaardigheid voor autochtonen en nieuwkomers.

Het Forum brengt verschillende pijlers samen: bibliotheek, basisvaardigheden, jeugd & educatie, actualiteit & samenleving, film, exposities en Storyworld. Samen zijn zij goed voor een brede programmering waarmee we bezoekers willen inspireren om verder te kijken; zich te laten verrassen door de wereld van nu en de mogelijkheden van morgen. In dit jaarverslag lees je hoe we daar in 2023 invulling aan hebben gegeven.

Highlights 2023

Algemeen

Film kijken onder de sterrenhemel.

Bezoekers Forum Nieuwe Markt
2.485.357

Bezoekers film
206.107

Bezoekers van de openingsavond van IFFR in Groningen krijgen een filminleiding van de regisseur

Bezoekers
8 Forumbibliotheken
465.908

Samen een puzzel maken tussen de boeken

Leerlingen maken een stop-motionfilm

Aantal kinderen bereikt
met educatie
30.201

Bezoekers Storyworld
36.942

Bezoekers exposities
54.325

Jonge bezoekers bij een interactieve wand in museum Storyworld

De 7 pijlers van Forum Groningen

Open je vizier voor de wereld van morgen. Het Forum is geen glazen bol. We weten net zomin als een ander hoe de wereld er over twintig of dertig jaar uitziet. We doen ook niet aan wilde voorspellingen of sciencefiction.

Toch kunnen we wel degelijk iets zeggen over de wereld van morgen. We mogen er namelijk van uitgaan dat de dominante kenmerken van de wereld van morgen al aanwezig zijn in de wereld van vandaag. Die kiem openbaart zich in nieuwe trends, ideeën en technologieën. In de programmering van Forum Groningen brengen we deze naar voren.

Bibliotheek

A photograph of two women sitting in a library. The woman on the left is wearing a blue jacket and a pink top, and is reading a purple book. The woman on the right is wearing a white sweater and black pants, and is holding a white VR headset. They are sitting in brown leather armchairs. In the background, there are bookshelves filled with books and some decorative items on a table.

Iedere inwoner van Groningen is welkom in de bibliotheek in het Forum aan de Nieuwe Markt en in de acht Forumbibliotheken in de stadswijken, Haren en Ten Boer. Aan de klassieke bibliotheekfunctie voegt het Forum een eigen motto toe: Verken de wereld, ontmoet de toekomst. In 2023 was onze belangrijkste ambitie om de bibliotheekcollectie aantrekkelijker te maken voor jongeren.

Highlights Bibliotheek

Campagnebeeld van de wervingscampagne voor nieuwe bibliotheekabonnees

In alle Forum-bibliotheken is de collectie van en voor iedereen

Aantal stuks collectie

231.360

Abonnees (volwassenen)

21.494

Abonnees jeugd (tot 18 jaar)

29.659

Elke maand boeken collega-bibliotheken uit binnen- en buitenland een rondleiding

locaties

9

Meest uitgeleende boeken

- Het lied van ooievaar en dromedaris, Anjet Daantje
- Atlas, Lucinda Riley
- De geheimen van de kostschool, Lucinda Riley
- Daar waar de rivierkreeften zingen, Delia Owens
- Maximiliaan Modderman geeft een feestje, Joukje Akveld
- De waanzinnige boomhut van 143 verdiepingen, Andy Griffiths

Het populairste plankje van de fictie-collectie: het Booktokplankje

Nieuw!

De booktokplankjes in samenwerking met Bookfluencers. De booktok van @noraleest is al meer dan 11.500 keer bekeken.

Totaal aantal uitleningen

946.105

Waarvan e-books

99.799

Waarvan luisterboeken

48.230

4.000

Heel Nederland Leest
geschenkböeken uitgedeeld

+

150

exemplaren van de
Makkelijk Lezen-editie

Roxane van Iperenen signeert haar boek na Zomertalks met Eus

De 5e editie Nieuw Gronings Schrijftalent

Verken de wereld, ontmoet de toekomst

Wie aan de klassieke bibliotheek denkt, denkt aan boeken. Heel veel papieren boeken. Bij het Forum passen we het motto 'Verken de wereld, ontmoet de toekomst' toe op alle aspecten van onze collectie. Er is (uiteraard) een omvangrijke papieren collectie, maar deze is actueel en vooruitstrevend. Tegelijkertijd is er een uitgebreide digitale collectie van niet alleen e-books, maar ook luisterboeken, kranten, magazines, voorleesvideo's en digitale prentenboeken. We zien het als onze missie om de fysieke en digitale collectie up-to-date te houden en te verbeteren waar mogelijk.

Dat past ook binnen de drie wettelijke bibliotheektaken:

- Kennis en informatie beschikbaar stellen;
- Mogelijkheden bieden voor ontwikkeling en educatie;
- Stimuleren om te lezen.

Online bibliotheek

E-books worden populairder en digitaal lezen heeft ook voordelen die bij het lezen van papier ontbreken. In het landelijke aanbod dat kosteloos beschikbaar is voor bibliotheekleden zitten e-books en luisterboeken, maar ook digitale kranten en tijdschriften uit binnen- en buitenland, evenals voorleesvideo's en digitale prentenboeken. Het aanbod van de digitale bronnen is zo uitgebreid dat we betwijfelen of er op dit moment een bezoeker of zelfs bibliothecaris is die ze allemaal uit het hoofd op zou kunnen noemen. Ontsluiten is hierbij het sleutelwoord voor de komende jaren. We zijn niet alleen de aanbieder, we zijn ook wegwijzer en duider. Het afgelopen jaar is flink geïnvesteerd in de interne scholing van medewerkers en vrijwilligers, zodat zij op de hoogte zijn van het uitgebreide online aanbod waarvan bibliotheekleden gebruik kunnen maken.

Bibliotheek aan de Nieuwe Markt

In het Forum aan de Nieuwe Markt komen meerdere functies bij elkaar: naast de collectie van de bibliotheek zijn er vijf filmzalen, biedt de Rabo Studio ruimte voor events en talks, is er museum Storyworld en hebben we gemiddeld drie keer per jaar een wisselende expositie in de twee expozaal. Alle functies kunnen elkaar prachtig versterken, maar dat gaat niet vanzelf – dat kost tijd, aandacht en inzet. Het blijft een speerpunt om met de bibliotheekcollectie onze programmering te ondersteunen, en vice versa. Een gecreëerde boekentafel op de begane grond (en thematafels in de andere acht Forum-bibliotheken) kan de ticketverkoop voor een actueel programma in het Forum aan de Nieuwe Markt aanjagen, en een programma met een bekende schrijver kan de uitleningen van diens boeken doen toenemen. Door de uitleencijfers van boeken over bepaalde thema's te bekijken, kunnen we geweldig trendwatchen voor onze programmering. En door de filmprogrammering is het éxtra belangrijk om ons aanbod in dvd's te behouden tot er een alternatief aanbod is, zoals een bibliotheekstreamingservice via leverancier NBD Biblion.

Een mooi voorbeeld van waar collectie en programmering elkaar vinden, is de meeslepende verfilming van de gelijknamige bestseller *Acht Bergen* van Paolo Cognetti. Deze exclusieve vertoning trok volle zalen en ook de reserveringen voor de boektitel liepen op. Een vergelijkbare cross-over werkte goed tijdens de Boekenweek, met de vertoningen van het *Murakami on Film* programma.

Een ander voorbeeld waarin de disciplines binnen het pand elkaar versterken is de tentoonstelling *Black Barbie* afgelopen zomer tijdens de film *Barbie*. Onze jeugdcollectiespecialist organiseerde de tentoonstelling. De collectie zwarte barbies van kinderboekenschrijver Mylo Freeman trok veel bekijks. Naar aanleiding van de tentoonstelling schoof de jeugdcollectiespecialist aan bij een Barbie-podcast van ProBiblio.

Communities

Bibliotheekgoeroe R. David Lankes verwoordt het treffend: 'Bad libraries only build collections. Good libraries build services (and a collection is only one of many). Great libraries build communities.'

De Forumbibliotheken zijn uitgegroeid tot gedeelde huiskamers. In alle Forumbibliotheken is de collectie van en voor iedereen, en een afspiegeling van wat Stad (en Haren en Ten Boer) graag leest. Ook de lokale literaire scene geven we een plek:

- In onze programmering;
- Met de jaarlijkse wedstrijd Nieuw Gronings Schrijftalent;
- Via een samenwerking met NOORDWOORD op het gebied van programmering;
- Met de secretariële ondersteuning bij de wedstrijd Beste Groninger Boek.

Expertise

Onze bibliotheekmedewerkers zijn benaderbaar en stuk voor stuk bekwame lezers die desgevraagd advies paraat hebben. Op de jeugdafdeling laten zij hun expertise gelden met o.a. de speciale kast met leestips van onze jeugdmedewerkers en tips uit onze podcastserie *De Boekenparade*. Daarmee wordt de collectie minder een black box: de bezoeker ziet wie de collectie samenstelt, kan tips krijgen en vragen stellen aan een bekend gezicht. Het is aan de bibliothecarissen en collectiespecialisten om het gesprek met de inwoners van Groningen aan te gaan en te zorgen dat de collectie aansluit op de behoeftes. Zo wordt de collectie nog meer van iedereen.

Naast de vooruitstrevende papieren collectie is er een digitale collectie met e-books, luisterboeken, prentenboeken, kranten en magazines

Bij het Forum kiezen we bewust voor een actuele collectie. In de presentatie is veel ruimte voor aantrekkelijk, nieuw materiaal dat lezers prikkelt om binnen én buiten de comfortzone te lezen. Met onze collectiekeuze en wijze van presenteren, en zeker ook met de talloze verbindingen die we leggen met kunst en cultuur lopen we landelijk gezien voor op andere bibliotheken. Dat willen we graag zo houden. Daarom nemen collectiespecialisten van Forum Groningen deel aan initiatieven als het Jong Bibliotheek Netwerk (kennisdeling onder bibliotheekmedewerkers onder de 35 jaar), leveren we boekentips voor de services van de Nationale Bibliotheek, nemen we deel aan verschillende landelijke commissies en zijn we betrokken bij de ontwikkeling van landelijke bibliotheekproducten.

Een mooi voorbeeld van collectie en programmering die elkaar vinden is de verfilming van bestseller *De Acht Bergen*.

Scholing

De intern aanwezige kennis wordt zoveel mogelijk met elkaar gedeeld. De komende jaren zullen de laatste professioneel geschoolde bibliothecarissen met pensioen gaan, hun kennis en kunde is zeer waardevol voor de nieuwe generatie bibliotheekmedewerkers en collectiespecialisten. Daarnaast zetten we externe scholing en cursussen in om kennis op peil te houden. Zo kregen de bibliotheekmedewerkers een cursus Wegwijs in de Lees en Schrijf!-collectie om bezoekers beter te kunnen helpen bij het vinden van materialen om de Nederlandse taal mee te leren.

Collectiespecialisten bezoeken geregeld de verschillende Forumbibliotheken en zijn een toegankelijk aanspreekpunt voor bibliotheekmedewerkers en vrijwilligers die vragen hebben vanuit de wijken omtrent de collectie.

Het is ambitieus om van al onze medewerkers een brede kennis over de collectie te verwachten, maar we proberen met enthousiasme iedereen in ieder geval een goede basis te geven. Zo presenteert het collectieteam elke twee maanden de nieuwe en spraakmakende titels en de laatste ontwikkelingen op het gebied van collectie. Daarnaast is intern scholing gegeven over de digitale bronnen aan alle medewerkers van het Forum aan de Nieuwe Markt, aan alle locatiecoördinatoren van de Forumbibliotheken en aan de eerste 30 vrijwilligers.

Hoogtepunten 2023

Veel van de doelen die we stelden in ons jaarverslag 2022 en activiteitenplan 2023 zijn gerealiseerd. Onze belangrijkste ambitie was om de collectie aantrekkelijker te maken voor jongeren, daar hebben we een mooie start meegemaakt.

Boekenweek van Jongeren

Bij deze landelijke campagne van CPNB hoort een geschenk (3PAK) dat ook in 2023 is verspreid aan onze jonge bezoekers. In 2023 gebeurde dit nog enigszins stilzwijgend. In 2024 gaan we het geschenk breder aanbieden en een eigen campagne rondom onze alsmaar groeiende Young Adult (15+) collectie opzetten.

Booktokplankje

De Bookfluencers hebben voor ons een booktokplankje gecreëerd. De Bookfluencers zijn lokale ambassadeurs van het lezen. Zij brengen een eigen community mee en zijn met hun enthousiasme ook inspirerend voor andere leeftijdsgenoten. Sommige van deze Bookfluencers hebben meer dan 4.000 volgers. Binnen de groep van twaalf Bookfluencers die bijdroegen aan het booktokplankje zijn enthousiaste deelnemers ook online aandacht gaan geven aan ander aanbod van het Forum, zoals animatiefilmfestival FRAMED. Daarnaast denkt de groep mee over, en zijn ze betrokken bij, activiteiten zoals literair festival *Het Grote Gebeuren*.

Insta-boekentips

Op [instagram.com/forum groningen](https://www.instagram.com/forum groningen) geeft een collectiemedewerker boekentips: eigen favorieten die aansluiten bij programmering of actualiteit.

Samenwerkingspartners Bibliotheek

- 12 BookTokkers en Bookstagrammers
- Biblionet Groningen
- Boekhandel Godert Walter
- Boekhandel van der Velde
- Jong Bibliotheek Netwerk
- Koninklijke Bibliotheek
- Literaire Studentenvereniging Flanor
- NBD Biblion
- Noordelijk Netwerk Bibliotheken
- NOORDWOORD
- Probiblio
- Rijnbrink
- Stripwinkel Akim

Literatuurpodcast Lezen is Vurrukkulluk

Deze literatuurpodcast valt sinds 2023 onder de paraplu van het Forum. (Voorheen Tzumcast, onderdeel van weblog Tzum.) Elke maand wordt een spraakmakende titel live besproken op de derde verdieping van het Forum. Zo'n 700 luisteraars tunen in op een aflevering.

Nieuw Gronings Schrijftalent 2023

Jaarlijks kiezen lezers het Nieuw Gronings Schrijftalent, een lokale wedstrijd voor aspirant-schrijvers. Een jaar lang zijn de inzendingen te leen via een apart boekenplankje, waarna lezers een review achterlaten. Uit tientallen inzendingen hebben de lezers van de Forumbibliotheken in 2023 uiteindelijk *Een verhaal van Erfgenamen en Bewaarders* van Maaïke Niemeijer als beste boek beoordeeld. Deze titel wordt definitief opgenomen in de collectie van Forum Groningen en kan door iedereen in stad én provincie worden geleend en gelezen. Een bijzondere prestatie, want Maaïke debuteert niet met één boek, maar meteen met een reeks. De winnende titel is het eerste deel van de fantasyreeks *De Boeken van Tibra*.

Landelijk lopen we voorop in collectie-innovatie

Ambities voor 2024

- Landelijk voorop blijven lopen op collectie-innovatie.
- De stijgende lijn in gebruik van e-books en luisterboeken voortzetten.
- Elk nieuw bibliotheeklid bij inschrijving ook direct een account bij de Online Bibliotheek.
- Elke medewerker en vrijwilliger in de bibliotheek heeft een basale, parate collectiekennis (actuele bestsellers, de basismogelijkheden van de digitale collectie, wat staat waar, IBL en aanschafsuggestie).
- Elke medewerker en vrijwilliger kan werken met de app Online Bibliotheek.
- Viermaal gastcuratorschap in de collectie door middel van een presentatie.
- Een nieuwe reeks instagramreels met boekentips van bibliotheekmedewerkers en collectioneers.
- Het gebruik van de pressreader vergroten, met in de eerste helft van 2024 minstens 14.600 sessies.

Basis vaardigheden

Goed kunnen lezen en schrijven. Overweg kunnen met digitale apparaten en het internet. Het is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Kun je deze dingen niet, of vind je ze moeilijk, dan is het lastig om mee te kunnen doen aan een samenleving die steeds complexer wordt. De toekomst is van iedereen, en Forum Groningen maakt zich sterk voor gelijke kansen.

Highlights Basisvaardigheden

Aantal uitleningen
collectie
Lees & Schrijf!

2.996

Het Ontwikkelplein in het Forum aan de Nieuwe Markt

Het Ontwikkelplein is een mooie vindplaats voor een oprecht gesprek, aandacht en verbinding

In Forumbibliotheek Ten Boer wordt het Digihuis goed bezocht

Binnen de gezinsaanpak werken we samen met Biblionet Groningen en met de gemeente Groningen

Aantal deelnemers en cursisten aan verschillende programma's en inloopspreekuren geletterdheid en digitale vaardigheden

4.685

Tijdens de cursus Klik & Tik in Forumbibliotheek Ten Boer

Aantal inwoners geholpen door het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

547

In augustus en september liep een postercampagne voor het Informatiepunt Digitale Overheid

Gelijke kansen om mee te doen in de samenleving

In onze kennissamenleving zijn vaardigheden als geletterdheid, digitale geletterdheid, gecijferdheid en informatievaardigheden een vereiste om goed mee te kunnen doen. Lezen en schrijven zijn hiervoor de basis: zij behoren tot de kernvaardigheden om een goede toekomst te kunnen opbouwen. Helaas zijn deze vaardigheden niet voor iedereen vanzelfsprekend. In de gemeente Groningen is 9% van de volwassenen laaggeletterd en bijna evenveel volwassenen hebben moeite met cijfers. Daarnaast heeft nog eens 20% van alle inwoners moeite met het gebruik van (digitale) apparaten, het internet en het vinden van betrouwbare informatie. Dat creëert kansenongelijkheid. Forum Groningen wil een bijdrage leveren aan de zelfredzaamheid van de inwoners van de gemeente Groningen.

De cyclus doorbreken

Er kunnen meerdere aanleidingen ten grondslag liggen aan taalproblemen, waaronder het onbedoeld doorgeven van taalproblemen van generatie op generatie. Door de digitalisering van informatie, communicatie en contacten wordt het belang van lees- en schrijfvaardigheden steeds groter, evenals vaardigheden in het gebruik van computer, internet en informatie. Zowel mensen zonder als met migratieachtergrond (NT1 en NT2) kunnen moeite hebben met het lezen en schrijven van de Nederlandse taal of hebben hulp nodig bij cijfer- en/of digitale vaardigheden. Wij bieden informele scholing en ondersteuning om zo zelfstandig en weerbaar te kunnen meedoen in de samenleving. Met behulp van interne en externe samenwerkingsverbanden kunnen we de cyclus doorbreken door laaggeletterdheid zowel preventief (samen met Jeugd & Educatie) als curatief aan te pakken.

Gezinsaanpak

Omdat de preventieve aanpak zich richt op kinderen, trekken we hierin op met Jeugd & Educatie. Samen streven we ernaar de leesvaardigheid en het leesplezier van kinderen te vergroten, zodat de (digitale) geletterdheid toeneemt en daarmee de kansen op een succesvolle (school)carrière en een zelfredzaam leven. De curatieve aanpak richt zich op het verbeteren

van de geletterdheid van de ouder. We helpen vaardigheden te ontwikkelen om zelfredzaam te worden en om in staat te zijn de kinderen binnen het gezin te ondersteunen bij hun weg naar geletterdheid en een zelfredzaam leven. Binnen deze zogenoemde gezinsaanpak werken we sinds 2023 samen met Biblionet Groningen in het kader van de provinciale innovatieplannen en met de gemeente Groningen in het kader van het gemeentelijk Plan van aanpak laaggeletterdheid.

Speerpunten

Onze speerpunten zijn Geletterdheid en Digitale geletterdheid, en ons team draagt met basisvaardigheden bij aan de zelfredzaamheid van volwassenen. Op het snijvlak van deze speerpunten vind je de vaardigheden die noodzakelijk zijn in persoonlijke ontwikkeling, om je klaar en weerbaar te maken voor zoveel mogelijk digitale en technologische ontwikkelingen van deze tijd.

“Ik kreeg een warm onthaal in de bibliotheek. [...] Het is prettig om op deze manier hier aanwezig te zijn, omdat je makkelijk kan verbinden met de andere organisaties die hier ook zitten.”

Marjan Heslinga, Humanitas

We doen dat vanuit de overstijgende opdracht, vastgelegd in het bibliotheekconvenant en de netwerkagenda, door een bijdrage te leveren aan de grote maatschappelijke opgaven: het bevorderen van lezen, het stimuleren van participatie in de informatiesamenleving en het aanmoedigen van een leven lang ontwikkelen.

Aanpak Geletterdheid

We organiseren en faciliteren diverse activiteiten om de taalvaardigheid in schrijven, spreken en lezen te vergroten. De activiteiten vinden zowel een-op-een als in groepsverband plaats en worden zoveel mogelijk afgestemd op de behoefte van het individu. Denk hierbij aan Taalhuizen, taalcafés en leesclubs. We werken hierin nauw samen met onder meer Humanitas, de gemeente Groningen, de Stichting Lezen en Schrijven en regionale opleidingscentra (de roc's). Samen met hen hebben we onlangs de waardevolle stap gezet om begin 2024 onze taalcafés en leesclubs onder de koepel van het Taalhuis te brengen om zo optimaal te kunnen profiteren van de vakinhoudelijke en didactische expertise van de Taalhuiscoördinatoren van het Alfa-College.

Aanpak Digitale Geletterdheid

Veel processen digitaliseren. Mede door de overheid worden er steeds meer digitale vaardigheden van ons verwacht. Vooral ouderen worden hierdoor overvallen, zij hebben moeite mee te komen. Tijdens spreekuren en cursussen gericht op digitale inclusie en digitaal burgerschap helpen we deze volwassenen om digitaal vaardiger te worden. Zij leren:

- Functionele vaardigheden (het kunnen omgaan met de computer);
- Communicatieve vaardigheden (begrijpend lezen, reflecteren, reageren);
- Kritische vaardigheden (zoeken, toepassen, ordenen, mediawijsheid);
- Bureaucratische vaardigheden (online zakendoen met de overheid).

Samen met anderen

Een brede, integrale aanpak heeft de grootste kans van slagen. Zo werken we samen met de overheid en met sociaalmaatschappelijke en educatieve instellingen zoals Humanitas, WIJ Groningen, WIJS, SeniorWeb en roc's. Overheden zetten gelukkig steeds meer in op het ontwikkelen en financieren van initiatieven die (digitaal) zelfredzaam zijn bevorderen. Zij werken daarin op hun beurt graag samen met bibliotheken, welzijn, onderwijs en bedrijfsleven. Forum Groningen kon in 2023 dankzij meer middelen en daarmee meer mankracht, steeds beter een verbindende rol spelen en zo bijdragen aan het commitment van de overheid om te investeren in basisvaardigheden. Basisvaardigheden in de context van een leven lang ontwikkelen en gefocust op de zogenoemde life skills. Deze omvatten niet alleen taal-, cijfer-

“De bibliotheek is heel belangrijk voor dit gebied. Uit acht dorpen komen mensen hier om hulp te vragen bij taal- of computerproblemen. De bieb is drempelloos en alle collega's zijn erg enthousiast en willen graag helpen, inclusief het WIJ-team uiteraard.”

Debbie Akkerman, WIJ Groningen

en digitale vaardigheden maar ook financiële, gezondheids-, burgerschaps-, (inter)persoonlijke en groene vaardigheden. De Ontwikkelpleinen in Ten Boer en aan de Nieuwe Markt waarmee we in 2023 gestart zijn, zijn daar mooie voorbeelden van. Net zoals kleinere initiatieven als de digitale scholing voor medewerkers van Van Hulle en inburgeraars bij Stavoor en een voorgenomen Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)-pilotsamenwerking met een huisarts.

Dicht bij huis

We kiezen voor een wijkgerichte aanpak en programmeren voor alle vestigingen van het Forum en voor locaties van samenwerkingspartners. Deze spreiding is belangrijk om zo de doelgroep dicht bij huis ('op pantoffelafstand') te kunnen helpen. Ook kunnen we ons aanbod zo gedifferentieerd naar de aard van wijk en inwoner aanbieden. Vooral in de wijk fungeren we steeds meer als een spin in het web van onderlinge samenwerking tussen partijen die de handen ineenslaan op het vlak van basisvaardigheden en een leven lang ontwikkelen. In de wijk Beijum is zo een waardevol samenwerkingsverband gegroeid tussen diverse organisaties en bewonersinitiatieven. In 2024 leidt dat tot onder meer een nieuw Forum Ontwikkelplein waar inwoners informatie, hulp en ondersteuning vanuit dat gehele netwerk krijgen.

Hoogtepunten 2023**Taalhuizen & taalcafés**

Een Taalhuis biedt non-formeel onderwijs, een-op-een en in groepsverband, en is vooral gericht op taal (deels ook cijfer- en digitale vaardigheden). De Taalcafés richten zich op inwoners met een migratieachtergrond en bevorderen de integratie en het zelfstandig kunnen meedoen in de Nederlandse samenleving. Bij de activiteiten ligt de nadruk op spreekvaardigheid en het behandelen van praktische maatschappelijke thema's.

Collectie Lees en Schrijf!

Alle Forumbibliotheken hebben een collectie boeken voor volwasseneducatie en inburgering. De grootste collectie bevindt zich in het Forum aan de Nieuwe Markt. De collectie bevat onder meer Makkelijk Lezen-boeken, lesmateriaal en boeken over Nederland.

NIEUW: Ontwikkelpleinen

Om de bibliotheek als maatschappelijk-educatieve organisatie te ontwikkelen, is een ondersteuningsstructuur voor (kwetsbare) inwoners essentieel. Samenwerking met lokale partners verhoogt de effectiviteit van onze doelstellingen. Het Ontwikkelplein brengt het aanbod van de bibliotheek en netwerkpartners samen, waardoor inwoners toegang hebben tot ondersteuning bij het organiseren van hun dagelijks leven, betrouwbare informatie, praktische hulp

en sociale activiteiten. In Haren gaan we meer inzetten op de behoeften vanuit de groeiende doelgroep ouderen, onder meer in een pilotsamenwerking met Welkom Online, en in andere vergrijzende wijken openen we BreinBiebs.

In 2023 is de dienstverlening op het gebied van basisvaardigheden in Forumbibliotheek Ten Boer geprofessionaliseerd door het implementeren van kaders en randvoorwaarden, het verbeteren van samenwerking tussen partners en het optimaliseren van communicatie en promotie, zowel intern als extern. Zo ontstond Het Ontwikkelplein. Een plek waar verschillende organisaties samenwerken om aan een grotere hulpvraag te voldoen. Niet naast elkaar, maar met elkaar. Aan de Nieuwe Markt organiseerden we twee keer een maandelijks variant: 'Meedoen' en 'Grip op Geld'. Deze Ontwikkelpleinen hadden een informatieve insteek en zijn dankzij de inzet van diverse partners succesvol geweest in het creëren van een waardevolle nieuwe dienstverlening.

BreinBiebs

In de Forumbibliotheken Haren, de Wijert en Selwerd zijn collecties met boeken en spellen gericht op het geheugen en dementie. Er worden ook spelochtenden georganiseerd voor ouderen (65+) en familie en vrienden die hun geheugen willen trainen. In de bibliotheek van Haren organiseert Humanitas UP!-gesprekken. Maandelijks komen ouderen samen om met elkaar van gedachten te wisselen over onderwerpen die ertoe doen als je ouder wordt. We organiseren daarnaast themabijeenkomsten in de BreinBieb en aan de Nieuwe Markt.

DigiD, wat kan ik ermee?

Cursisten leren in twee bijeenkomsten van drie uren alles over de DigiD en hoe ze er veilig mee omgaan. We bieden de cursus verspreid over het jaar aan in meerdere Forumbibliotheken. In 2023 zijn zo tientallen deelnemers bereikt, mede door samenwerking met lokale onderneming Van Hulley.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

Tijdens dit wekelijkse inloopspreekuur in al onze bibliotheken bieden wij inwoners hulp bij het regelen van zaken met de (digitale) overheid. Bijvoorbeeld mensen die het lastig vinden om zelfstandig zaken te regelen met de gemeente of uitvoeringsorganisaties zoals het UWV en DUO. We werken daarin samen met WIJ-Groningen en verwijzen door naar hen indien meer specialistische hulp noodzakelijk is. Aan de Nieuwe Markt organiseren we een IDO+ door studenten en professionals van WIJS. Zij bieden ook financieel-juridische hulp.

NIEUW: De digitale leerlijn en Digihuis

Met deze nieuwe aanpak brengen we de persoonlijke leerbehoefte van een deelnemer in kaart, waardoor we het aanbod beter kunnen afstemmen op de vraag. Zo creëren we een persoonlijke digitale leerlijn met (mogelijk) componenten van de cursussen Klik & Tik, *DigiD, wat kan ik ermee?* en Digivitaler. Maar mogelijk ook met het aanbod van andere partijen, zoals cursusonderdelen van SeniorWeb. De intake- en evaluatiegesprekken vinden plaats in het Digihuis, onderdeel van het Ontwikkelplein. Iedereen die graag digitaal vaardiger wil worden, is welkom in het Digihuis.

Binnen het Ontwikkelplein werken organisaties samen om aan een grotere hulpvraag te voldoen

Ambities voor 2024

Onze formatie breidt uit. Dat stelt ons in staat nog meer samen te werken met derden. We kijken daarbij naar behoeften en kansen op wijk- en gemeenteniveau om de inwoner zo goed mogelijk te bereiken en zo op maat mogelijk te helpen.

- We introduceren een extra Taalhuis in Hoogkerk om meer maatwerk te bieden aan inwoners.
  - Er komen meer activiteiten en trainingen binnen de gezinsaanpak.
  - Samen met het Alfa-college werken we aan de verbetering van taalcafés en leesclubs.
  - In samenwerking met de gemeente Groningen organiseren we een evenement voor taalambassadeurs in het najaar.
  - We ontwikkelen aanbod voor gecijferdheid.
  - We onderzoeken hernieuwde samenwerking met JobOn voor ondersteunings- en netwerkbijeenkomsten voor werkzoekenden.
  - We plannen de opening van een vierde Breinbieb in het oosten van de stad.
  - Nieuwe Ontwikkelpleinen worden geopend in Beijum en Selwerd, evenals Digi-cafés waar inwoners terecht kunnen voor hulp en oefening.
  - We verkennen samenwerking met de zorg voor Digivitaler en onderzoeken mogelijkheden voor een soepelere overgang tussen cursussen met verschillende niveaus.
  - In Haren starten we een pilotsamenwerking met Welkom Online voor digitale workshops voor ouderen.
  - We overwegen het opzetten van de pilot *Doe je Digidig (DigiD, wat kan ik ermee?)* voor jongeren en mogelijk een extra juridisch spreekuur met WIJS.
- Tot slot blijven we participeren in overleggen op gemeentelijk, provinciaal, landelijk en arbeidsmarktniveau om aangehaakt te blijven bij nieuwe ontwikkelingen en hieraan bij te dragen.

Samenwerkingspartners Basisvaardigheden

- WIJ Groningen
- Alfa-college
- Biblionet Groningen
- Gemeente Groningen
- Humanitas
- ISK/ECAG
- Koninklijke Bibliotheek
- Noorderpoort
- SeniorWeb
- Stavoor
- Stichting Digisterker
- Stichting Lezen en Schrijven
- WIJS Groningen
- En vele anderen op wijk- en dorpsniveau.

Jeugd & Educatie

De programma's van het team Jeugd & Educatie haken aan bij de programmering in de bibliotheek, film, Storyworld, exposities, Smartlab en Actualiteit & Samenleving. Zo zijn er regelmatig festivals voor kinderen, workshops en Clubhuizen. Ook ondersteunt Jeugd & Educatie het onderwijs door filmeducatie, mediawijsheid en preventieprogramma's laaggeletterdheid aan te bieden aan klassen.

Highlights Jeugd & Educatie

Feiten en fabels over de pubertijd tijdens *Lekker met de meiden*

Leerlingen die deelnamen aan een educatieve activiteit

30.201

Filmeducatie
10.195

Educatie bibliotheek
10.211

Educatie exposities
3.113

Educatie overig
3.315

Educatie Storyworld
3.367

Projectcollecties uitgeleend aan kinderopvang en scholen in het primair onderwijs
428

Storyworld kinder- en jongerentickets

7.636

Kids kunnen nieuwe technieken ontdekken

Leraren die scholing, verdieping en netwerk vonden
842

Expo kinder- en jongerentickets

14.198

Jeugd op onze festivals

Kinderboekenweek
362

Spruit Cinema XL
444

Cinekid
4.332

Boekstartfeest
500

Roald Dahl Festival
3.305

Winnaars van de Voorleeswedstrijd 2023

Kinderen die het Storyworld Paspoort ontvingen

3.000+

Onze eigen razende reporter Romme tijdens Cinekid festival

Bezoekers jeugdactiviteiten

Clubhuizen in de wijken
2.442

Instuif
2.703

Kleintje Koffie
2.803

Kids Talks
506

Leren programmeren
827

Spruit Cinema
2.399

LEGO Robots programmeren
364

Kinderfilm
7.055

Kinderopvanglocaties met een lidmaatschap
90

Voortgezet onderwijs- en mbo-scholen met een lidmaatschap
20

Primair onderwijsscholen met een lidmaatschap
65

Bibliotheek educatie

10.211

Een leven lang leren

In onze snel veranderende samenleving is de noodzaak van levenslang leren evident. Uitgangspunt bij de programmering is dat het kind centraal staat en het aanbod voor het onderwijs en de vrije tijd goed op elkaar aansluit. Wij bieden zowel actieve, receptieve en reflectieve vormen van educatie. Daarbij hanteren we de drietrapsraket: ontdekken, verdiepen en talentontwikkeling. Een kind ontdekt bijvoorbeeld stop-motion doordat hij met z'n klas een bezoek aan Storyworld heeft gebracht. Bij het Forum heeft hij dan de mogelijkheid zich hierin te verdiepen door een workshop animatie te volgen (met de klas of in de vrije tijd). Voor de kinderen die echt geïnteresseerd zijn, zijn er talentontwikkeling programma's in de vorm van cursussen en talentdagen.

Speerpunten

Onze speerpunten zijn geletterdheid, digitale geletterdheid, beeldgeletterdheid én sinds 2023 ook burgerschap. Voor dit laatste kwam steeds meer vraag vanuit het voortgezet onderwijs en mbo. De onderwijsprogramma's rondom Burgerschap richten zich op de sociale en maatschappelijke vaardigheden die leerlingen nodig hebben om bewust deel te kunnen nemen aan de samenleving. Hierin ondersteunen we het onderwijs met verdiepende filmvoorstellingen en de workshop *Fake News* waarbij scholieren leren hoe ze fake news kunnen herkennen en waarbij ze zelf aan de slag gaan met het maken van fake news. Door zelf te creëren, leren ze misleiding sneller herkennen.

Ons antwoord op de leescrisis

In 2023 werd bekend dat de leesmotivatie en leesvaardigheid bij jongeren nog verder is achteruitgegaan. Een derde van de Nederlandse 15-jarigen loopt nu het risico laaggeletterd het onderwijs te verlaten. De urgentie om hier iets aan te doen is groter dan ooit.

De eerste duizend dagen maken het verschil voor later en zijn cruciaal voor de ontwikkeling, gezondheid en het welzijn van het kind. Leesplezier levert een positieve bijdrage aan de (taal)ontwikkeling van jonge kinderen. Hoe eerder je

hiermee begint, hoe meer dit bijdraagt aan de (taal)ontwikkeling. Vanuit de landelijke overheid kwam in de loop van 2023 een nieuwe Impulsregeling Masterplan Basisvaardigheden beschikbaar, waarmee de landelijke doorgaande lijn Kunst van Lezen (BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek op school) verder uitgerold kan worden. Met deze subsidieregeling hebben we een begin kunnen maken met de invoering van BoekStart in de kinderopvang op 12 locaties, een vervolg kunnen geven aan de samenwerking met 14 scholen en zijn we gestart met de samenwerking met een vmbo-school. Ook hebben we ingezet op het vergroten van deskundigheid bij zowel de Forummedewerkers als bij medewerkers van kinderopvang en onderwijs. In schooljaar 2022-2023 hebben we met NPO-gelden 14 scholen met de grootste achterstanden kunnen helpen om de randvoorwaarden voor goed leesonderwijs te verbeteren. Veel schoolbibliotheken hadden een update nodig. De andere scholen hebben we een kleine collectie-impuls kunnen geven, zodat de Sinterklaas- en Kerstcollecties weer bij de tijd waren.

Schoollidmaatschap

Via het schoollidmaatschap van het Forum bereiken we bijna alle leerlingen op de basisscholen in de gemeente Groningen. In de loop van 2023 is met de Impulsregeling Masterplan Basisvaardigheden onze ondersteuning op het gebied van taalontwikkeling en leesbevordering verder uitgebreid naar de kinderopvang en het vmbo. Mbo- en hbo-studenten hebben we vooral weten te bereiken met filmeducatie. We organiseerden schoolvoorstellingen met thema's die aansluiten bij het burgerschapsonderwijs, en ontvingen veel mbo-studenten bij de masterclasses tijdens ons eigen animatiefilmfestival FRAMED.

Gezinsaanpak

Taalproblemen worden vaak van generatie op generatie doorgegeven. Zo kan een cyclus van laaggeletterdheid ontstaan. Om die cyclus te doorbreken, is het belangrijk dat taalarme gezinnen zo vroeg mogelijk worden ondersteund,

zodat kinderen niet met een taalachterstand aan het onderwijs beginnen. Op deze manier kunnen we helpen kansenongelijkheid tegen te gaan. Jeugd & Educatie trekt hierbij op met Basisvaardigheden. Preventieve en curatieve programma's worden beter op elkaar afgestemd. Om de doelgroep ouders en kinderen zo vroeg mogelijk te bereiken werken we samen met instellingen die al contact hebben met de ouders, zoals de consultatiebureaus, kinderopvangorganisaties, scholen en WIJ-teams. We kunnen participeren in verschillende wijkprojecten en voor- en vroegschoolse educatieprogramma's.

Boekstart

Vanaf 2023 bezoeken onze BoekStartcoaches regelmatig alle tien de consultatiebureaus, waarbij ze proberen laagtaalvaardige ouders naar de bibliotheek en de maandelijkse ouder-en-kindbijeenkomsten Kleintje Koffie te leiden. In 2024 proberen we dit een vervolg te geven door met de consultatiebureaus gerichte actie te ondernemen naar kinderen die een vve-indicatie krijgen. In 2023 zijn we ook gestart met het trainen van Forummedewerkers op alle negen locaties, zodat ze de doelgroep ouders beter kunnen begeleiden naar de juiste ouder-en-kindprogramma's en hulp- en spreekuren. Er werden in 2023 in totaal 915 BoekStartkoffertjes uitgedeeld aan ouders met een baby.

Programmeren op verschillende locaties

Jeugd & Educatie programmeert voor alle locaties van het Forum, op scholen in de gemeente Groningen en elders in de wijken.

Nieuwe Markt

Wonderland, de jeugd afdeling in het Forum is elke dag open. Je vindt hier onze meest uitgebreide collectie jeugdboeken en interactieve installaties. In de weekenden zijn er gratis knutselactiviteiten in het Medialab en walk-ins in het Smartlab, waar kinderen op een laagdrempelige manier kennismaken met de nieuwste technologieën. Voor workshops, cursussen, kinderfilms, Storyworld en de Expo zijn tickets te koop. In de vakanties organiseren we extra workshops,

events en festivals voor kinderen en gezinnen. Voor het onderwijs organiseren we educatieve schoolvoorstellingen, workshops en educatieve rondleidingen door het gebouw, in Storyworld en langs de expo's. We combineren deze verschillende onderwijsproducten steeds vaker in zogenaamde Cultuurdagen, waarbij een rondleiding gecombineerd wordt met een workshop en/of een filmvoorstelling met hetzelfde thema. Op deze manier bieden wij scholen een programma op maat, waarbij leerlingen een dag of dagdeel aan de slag gaan in het Forum. Er komen zo vakoverstijgend, verschillende kerndoelen aan bod in één bezoek. Het Forum aan de Nieuwe Markt is ook partner in stadsbrede cultuureducatieve projecten die door K&C Groningen worden georganiseerd zoals de *Culturele Safari* voor het voortgezet onderwijs en het Cultuurmenu voor het primair onderwijs.

In de wijken

In onze Forumbibliotheken in de wijken hopen we door middel van *Clubhuizen* en *Kleintje Koffie* onze doelgroep in de wijken te bedienen, die wellicht wat minder vaak aan de Nieuwe Markt komen. Met gratis en laagdrempelige activiteiten proberen we kinderen (en ouders) aan te haken. Dit doen we niet alleen in onze Forumbibliotheken, maar ook met bijvoorbeeld voorleesactiviteiten tijdens Speelfestivals elders in de wijk.

Via het Forum schoollidmaatschap bereiken we bijna alle leerlingen van basisscholen in gemeente Groningen

Kansengelijkheid

Groningen is een stad met twee gezichten. Er wonen veel hoogopgeleide inwoners, maar de stad heeft ook te maken met armoede en kansengelijkheid. Het Forum wil een bijdrage leveren aan het dichten van de kloof. Ontmoetingen spelen daarbij een belangrijke rol. We willen een laagdrempelige plek zijn waar kinderen en jongeren elkaar tegenkomen en elkaars werelden leren kennen. Het doel is inclusiviteit en kansengelijkheid voor iedereen.

Prijsbeleid

We zorgen er altijd voor dat een groot deel van onze kinderprogramma's gratis zijn, zodat ieder kind kan genieten van wat het Forum te bieden heeft. Zo kunnen Stadspashouders bij betaalde events een ticket voor een derde van de reguliere prijs kopen. Door de financiële drempel zoveel mogelijk weg te nemen, willen we alle kinderen de mogelijkheid geven deel te nemen aan onze programma's. Daarnaast werken we samen met Jinc, IMC Weekendschool en Stichting de Vrolijkheid om kinderen gratis te laten deelnemen aan verschillende projecten. Zo was er een videoproject met kinderen uit het azc Delfzijl: hun films gingen tijdens Cinekid in première in Camera 3 Deluxe.

Gebarentolk

In 2023 zijn we gestart met schoolvoorstellingen film met gebarentolk voor de dove en slechthorende leerlingen van Kentalis. De dialoog in de film wordt live in de zaal getolkt.

Samenwerking

Onze samenwerking met de Kerngroep Vakantie050 is geïntensiveerd. Kerngroep Vakantie050 zorgt voor een variëteit aan laagdrempelige activiteiten bestemd voor (kansarme) kinderen en jongeren in de gemeente Groningen. Deze veelzijdige activiteiten vinden plaats in alle schoolvakanties en zijn een aanvulling op wat er door lokale partijen in de wijken al georganiseerd wordt.

Een groot deel van onze kinderprogramma's zijn gratis, zodat ieder kind kan genieten van het Forum

Hoogtepunten 2023

Leesvaardigheid / Educatie

De Nationale Voorleeswedstrijd

Met een recordaantal deelnemende scholen (36) moesten we in de gemeente Groningen drie rondes organiseren en een regionale finale. Ook NHL Stenden heeft dit jaar een PABO Voorleeswedstrijd in het Forum gehouden, gekoppeld aan rondleidingen en een inhoudelijk programma over leesbevordering.

Kinderen in de bibliotheek

Bijna alle kleuters en kinderen van groep 3 van scholen in Groningen hebben dit schooljaar een bezoek gebracht aan een van de negen Forumbibliotheken. Door extra NPO-middelen deden in juni en juli maar liefst 65 groepen 3 en 4 mee met het programma *Vakantielezen*. Na het leesprogramma in de klas konden de kinderen tijdens de zomervakantie hun leesniveau op peil houden met behulp van een lees/doe-boekje en de digitale thuiseditie.

Lezen digitale geletterdheid

De nieuw ontwikkelde programma's *Lees-je-fit challenge*, *de Forum Escape Game* (informatievaardigheden) en *Hackshield in de bieb* (mediawijsheid) vielen goed in de smaak bij het onderwijs. Samen met de gemeente, de politie en Openbaar Onderwijs Groningen is Hackshield georganiseerd, een spel dat kinderen tussen de 8 en 12 jaar leert over de kansen en gevaren van het internet. Burgermeester Koen Schuiling heeft de drie winnende Junior Cyber Agents gehuldigd in het Forum.

NIEUW: Het Boekenbon Literatuurprijs

Scholierendebat

Ruim honderd leerlingen uit de bovenbouw van het voortgezet onderwijs gingen in gesprek met de vijf schrijvers die genomineerd waren voor de Boekenbon Literatuurprijs en kozen hun eigen favoriet. Boekhandel Van der Velde zorgde ervoor dat alle leerlingen direct na de bekendmaking van de titels een boek cadeau kregen om zich voor te bereiden.

Leesvaardigheid / vrije tijd

Nationale Voorleesdagen

We startten het jaar met *De Nationale Voorleesdagen* waar het prentenboek van het jaar centraal stond. Er is op verschillende creatieve manieren uiting aan gegeven zoals met een voorleesontbijt en een theater- en muzikale voorstelling. Daarin speelden onze acht Forumbibliotheken ook een grote rol.

BoekStartdag

Voorafgaand aan *BoekStartdag in het Forum* was er een speciaal programma in alle wijken. Tijdens BoekStartdag ontvingen we minstens 500 ouders en kinderen. Er waren diverse workshops zoals kindermassage in combinatie met verhaaltjes, rijmpjes en een workshop dansverhaal. Naar aanleiding van een prentenboek was er een interactief kinderconcert, konden kinderen zich als hun favoriete boekfiguur laten schminken en waren er veel speeltafels met sensorisch speelmateriaal. Er was een BoekStart-markt waar instellingen zoals Bereslim, Taal voor Taal met babygebaren en Bij Vrijdag met muziek hun aanbod presenteerden. Het was een bomvolle ochtend waar ouders met veel plezier kennismaakten met allerlei manieren om een muzikale draai te geven aan het voorlezen.

Beeldgeletterdheid / Educatie

Korte Film Poule

Film is een empathiemachine, een spiegel op jezelf. Film laat je anders kijken naar de wereld. Met de wekelijkse schoolvoorstellingen in het Forum zijn zo'n 6.200 leerlingen bereikt. Door gebruik te maken van de Korte Film Poule van EYE konden we steeds beter aansluiten bij actuele schoolthema's. Aan de hand van zo'n thema selecteerden we korte films, waarna de Forum Filmdocent de films en het thema na afloop met de leerlingen bespreekt. Hierdoor is het filmbezoek een waardevolle aanvulling op het curriculum (en wordt het méér dan alleen een leuk uitje). Door deze aanpak wisten we in 2023 meer mbo- en hbo-scholen te bereiken.

Soroptimist Film Festival voor Kinderen (SFFK)

Dit educatieve filmfestival voor basisschool-leerlingen zet de rechten van het kind centraal. In 2023 vertoonde SFFK de film *Totem*, over de 11-jarige Ama uit Rotterdam en vluchtelingenproblematiek. Het festival wordt gesponsord door Soroptimisten-club Groningen Oost & West, waardoor scholen die normaal geen geld hebben voor een schoolvoorstelling gratis het festival

Forum Filmdagen

We zoeken graag de cross-overs in ons aanbod op. Daarom nodigden we alle basisscholen met een bibliotheeklidmaatschap uit om met groep 6 naar de film te gaan. Dit jaar bezochten 41 klassen de Forum Filmdagen tijdens het FRAMED animatiefilmfestival. Ze bezochten de animatiefilm *Titina* over het hondje van luchtvaartingenieur Umberto Nobile, die haar meenam op expeditie naar de Noordpool.

Beeldgeletterdheid / vrije tijd**NIEUW: Spruit Cinema XL**

De Spruit Cinema filmvoorstellingen op zondagochtend voor kinderen tussen de 2 en 6 jaar waren in 2023 elke week uitverkocht. Deze voorstellingen combineren boekverfilmingen met creatief spel en zijn erop gericht de allerjongsten kennis te laten maken met arthouse cinema en de fantasiewereld die met film tot leven gewekt kan worden. In 2023 hebben we daarom twee keer een *Spruit Cinema XL* festival georganiseerd waar in totaal bijna 450 jonge filmbezoekertjes naartoe kwamen.

NIEUW: Kinderfilmspecials

In 2023 introduceerden we speciale randprogramma's voor 6+ bij kinderfilms in ons programma. Zoals een Q&A met makers, een quiz of een miniworkshop. In samenwerking met Cinekid organiseerden we specials bij *Kungfu Leeuw*, *Onder het Maaiveld Junior*, *Saïd & Anna*, *Dancing Queen* en *Kiddo*. In 2024 organiseren we minimaal één keer per maand een Kinderfilmspecial.

Programma's rondom de exposities / Educatie**The Art of DC - The Dawn of Super Heroes**

In de eerste maanden van 2023 ontvingen we 972 scholieren bij deze expo. Met hen zoomden we tijdens interactieve rondleidingen in op goed en kwaad. Ze bedachten zelf een superheld of schurk en namen de rest van de groep mee in de backstory van hun karakter.

Disney - Telling Timeless Stories

In de 10 weken dat de expo geopend was voor het onderwijs zijn er ruim 110 educatieve rondleidingen gegeven aan in totaal 1.651 leerlingen en studenten. Zij kregen een uniek kijkje in de keuken van het maakproces van verschillende Disney animatiefilms aan de hand van originele schetsen uit het Disney-archief. Voor kinderen die de tentoonstelling in de zomervakantie bezochten, ontwikkelden we een kidstrail en doe-boekje, waarbij zij hun eigen sprookje maakten.

“De rondleiders waren enthousiasmerend en inspirerend. Ze stelden veel vragen aan de leerlingen, waardoor er interesse en betrokkenheid ontstond.”

Kamerlingh Onnes

“Studenten vonden het mooi om te zien hoe de geleerde theorie in de praktijk gebracht kan worden. Ze zijn vooral geïnspireerd geraakt door de workshop striptekenen.”

- Hogeschool Windesheim

In de hoofdrol: Chas Gerretsen

Deze expositie wijkt qua thematiek af van eerdere expo's. Daarom kregen ook de interactieve educatieve rondleidingen een andere insteek. Met de I Ask-methode zetten we de interesse vanuit de groep centraal (wat wil de groep te weten komen tijdens de rondleiding). In een educatieve rondleiding zochten leerlingen zelf een werk uit om zich in te verdiepen, om dit werk later aan elkaar te presenteren. Doordat ze de foto's van Chas vertaalden naar het hier en nu en hun eigen omgeving, leverde dit waardevolle gesprekken op, onder andere over vluchtelingen en verslaving.

Programma's rondom de exposities / Vrije tijd**Workshops**

Bij elke expositie zijn verdiepende workshops voor kinderen gemaakt. Zoals de workshop *Karakterdesign* waarbij kinderen leren dat de meeste karakters opgebouwd zijn uit simpele vormen en ze hun eigen Disney karakter konden vormgeven. Er is ook een workshop *stop-motion*. Hierbij leren kinderen hoe ze hun eigen stop-motion filmpje kunnen maken. De inhoud van de workshop wordt aangepast op het thema van de expositie.

Programma's rondom Storyworld / Educatie**Cultuurmenu**

1.172 leerlingen brachten via het Cultuurmenu een bezoek aan Storyworld. Zij kregen een educatieve rondleiding langs de collectie en de interactieve installaties, waarna ze zelf met opdrachtkaarten aan de slag gingen. De scholen gaven het museum en de rondleiders veel positieve feedback. Het speciaal onderwijs was ook positief, maar had nog wat verbeterpunten. Daarom volgt team Jeugd & Educatie in 2024 een training Speciaal Onderwijs.

Programma's rondom Storyworld / Vrije tijd**Storyworld paspoorten**

Er zijn maandelijks zo'n 250 paspoorten uitgedeeld aan kinderen die in hun vrije tijd het museum bezochten. Met leuke doe-opdrachten en quizvragen worden kinderen verleid om op onderzoek uit te gaan en de collectie van het museum beter te bekijken.

Overige ontwikkelingen in 2023**Cross-overs**

Het Forum heeft een mix aan disciplines in huis. Tijdens de Cultuurdagen voor het onderwijs merkten we dat die mix goed aansluit bij de wensen vanuit scholen. In 2023 ontwikkelden we daarom ook nieuwe cross-over-projecten. Hierbij is telkens de insteek dat leerlingen meer leesplezier ontwikkelen. Bij het project *The Hero's Journey* voor het vmbo gebruiken we een rondleiding door museum Storyworld als opstap voor een leesbevorderingsproject. En bij *Boektrailer* maken basisschoolleerlingen een trailervideo voor het boek dat ze gelezen hebben.

MENA is here

Voor dit tiendaagse, stadsbrede cultuurprogramma verzorgde Forum Groningen de educatie. We ontwikkelden een leskist die alle basisscholen in de gemeente Groningen gratis hebben ontvangen. Met het boek *Arabische Sprookjes* van Rodaan Al Galidi maakten leerlingen kennis met een andere, misschien wel nieuwe cultuur. Door middel van een lesfilm met Rodaan en enkele creatieve opdrachten, nodigden we leerlingen uit hun eigen verhaal te vertellen aan elkaar. Daarnaast organiseerden we tijdens het festival samen met ambassadeur Fati een MENA-dag op Wonderland, waarin kinderen en hun ouders door spelletjes en gebruiken de MENA-regio beter leerden kennen.

Samen met anderen

We werkten samen met Filmhub Noord, Minerva, het conservatorium en verschillende pabo's om de leerkrachten van de toekomst het belang van filmeducatie te laten zien. We trokken op met Filmhub Noord in de organisatie van een Meetup Filmeducatie en met stichting Kunst & Cultuur (K&C) voor het educatiefestival Krachtstof. Voor leesbevordering organiseren we samen met de drie noordelijke bibliotheekorganisaties inspiratie- en scholingsbijeenkomsten voor medewerkers en docenten. Ook geven we vaker teamworkshops op scholen en kinderopvanginstellingen.

Samen met Filmhub Noord, Minerva, het conservatorium en verschillende lerarenopleidingen tonen we leraren in spe het belang van filmeducatie

Samenwerkingspartners Jeugd & Educatie

- Alfa-college
- Biblionet Groningen
- BSLim
- Cultuurmenu Groningen
- EYE Filmmuseum
- Filmhub Noord
- GGD Consultatiebureau's
- Gemeente Groningen
- Humanitas
- Huis van de Sport
- Jimmy's
- Netwerk Beeldend Groningen
- Netwerk Filmeducatie
- Noorderlijk Netwerk Bibliotheken
- Noorderpoort
- ROC Menso Alting
- SKSG Kinderopvangorganisatie
- Speeltuinentrale
- Stichting Kunst & Cultuur Groningen
- VRIJDAG
- Openbaar Onderwijs Groningen

Ambities voor 2024

We hebben de focus op lezen, het leesplezier vergroten, de doorontwikkeling van de Cultuurdagen en het ontwikkelen van nieuwe programma's.

Onderwijsprojecten ter bestrijding van de leescrisis:

- Investering in onderwijsprojecten gericht op het stoppen van de leescrisis.
- Uitvoering van de Impulsregeling Masterplan Basisvaardigheden ter ondersteuning van de landelijke doorgaande leeslijn Kunst van Lezen.
- Prioriteit voor jongste kinderen met programma's zoals *BoekStart*, *Kleintje Koffie* en samenwerking met consultatiebureaus.

Uitrol van leesbevorderingsprogramma's:

- Prioriteit voor kinderen met risico op achterstanden bij de uitrol van *BoekStart in de Kinderopvang* en *De Bibliotheek op school*.
- Stimuleren van scholen om eigen ambities te formuleren om de slaagkans te vergroten.

Samenwerking en campagnes:

- Zoeken naar effectieve vormen van leesonderwijs met focus op jeugdboeken, rijke teksten en leesmotivatie.
- Samenwerking met laagtaalvaardige gezinnen onder de noemer Gezinsaanpak.
- Starten van een ledenwerfcampagne via kinderopvang en scholen om het thuis (voor)lezen te bevorderen.
- Streven naar 100% bibliotheekdeelname onder kinderen.

Investering in leesplezier:

- Verhoogde investering in leesplezier in het vrijetijdsprogramma, inclusief vaker uitnodigen van schrijvers voor *Kids Talks*.
- Verkenning van de mogelijkheid voor een nieuw Kinderboekenfestival in Groningen vanaf 2025.

Ontwikkeling van Cultuurdagen:

- Uitbreiding van Cultuurdagen met verdiepende elementen, zoals workshops over Fake News gecombineerd met schoolvoorstellingen of expositiebezoeken.
- Verdere ontwikkeling van Burgerschapsspeerpunt:
- Starten van een pilot Burgerschap + Film met verdiepende filmprogramma's voor mbo-studenten, inclusief nagesprekken met filmmakers en experts.

Betrekken van docenten bij onderwijsaanbod:

- Oprichting van de Docententfilmclub: Docent & Doek, waarbij leerkrachten samen met Forum Filmdocenten geschikte films bekijken en verdiepend lesmateriaal ontwikkelen.

Filmhub Noord

Forum Groningen is de penvoerder van Filmhub Noord en vervult ook de voortrekkersrol voor filmeducatie in het Noorden. Filmhub Noord stelt zich het ambitieuze doel ervoor te zorgen dat filmeducatie een structurele plek krijgt in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs in Drenthe, Friesland en Groningen. Zo versterken Forum en Filmhub Noord elkaar: samen zijn we op de hoogte van recente en landelijke ontwikkelingen, we spelen hierop in en vertalen ze naar het Noorden en de doelstellingen van het Forum, Filmhub Noord en haar netwerk.

Film spreken

Filmeducatie is belangrijker dan ooit. Leerlingen omringen zich altijd en overal met film en we hebben hen nog niet voldoende geleerd 'film te spreken'. Ook geloven we in het belang van verbeeldingskracht, en film kan mede door haar kracht en narratieve karakter als geen ander bijdragen aan de ontwikkeling daarvan. Elk schooljaar geeft Filmhub Noord een krachtig

Samenwerkingspartners

Filmhub Noord

Kernpartners:

- Forum Groningen
- Stichting Kunst & Cultuur
- Keunstwurk
- Kunstkade
- Film in Friesland
- Internationaal Filmfestival Assen

Andere partners zijn o.a.:

- ICO
  - Digital Art Factory
  - De Klinker
  - Filmhuis Emmen
  - De Filmwerf
  - De Koornbeurs
  - De Lawei
  - CultuurKlik
  - Facet
  - DNK
  - NHL Stenden
  - Hanzehogeschool
  - De Filmvereniging
  - New Noardic Wave
  - Het Nederlands Filmfonds
  - Provincies Friesland, Groningen en Drenthe
- Het landelijk Netwerk Filmeducatie:
- Filmhub Oost, Zuid-Holland, Noord-Holland, Midden en Zuid.

impuls; enerzijds door filmeducatie in het po en vo aan te jagen en anderzijds door de infrastructuur van filmeducatie te versterken.

Hoogtepunten 2023

Proeftuin Filmeducatie

Elf scholen namen deel aan de proeftuinen film-educatie: de intensieve samenwerking tussen een school, een of meerdere filmeducatie-aanbieders en een steuninstelling. Samen scharen zij zich achter de vraag van de school: welke plek hebben film en filmeducatie nu op deze specifieke school en welke interventie zorgt ervoor dat die plek steviger en structureler wordt? Het antwoord op deze vraag is leidend voor de verdere samenwerking.

Filmeducatiecoach

Met vijf filmtheaters (Cultuurhuis De Klinker, De Filmwerf, De Koornbeurs, Filmhuis Emmen en DNK) is het project de Filmeducatiecoach afgerond. Filmhub Noord staat daarbij een jaar lang naast een kleiner filmtheater in de provincie. In dat jaar helpen we de educatieve ambities waar te maken, om zo een stevige impuls te geven aan filmeducatie in die gebieden waar de infrastructuur te wensen over laat.

NIEUW: Didactische trainingen voor filmmakers

Ingegeven door het tekort aan filmvakdocenten om aan de groeiende vraag van het onderwijs te kunnen voldoen, organiseerden we de didactische training voor filmmakers die graag hun expertise willen delen met een klas nieuwsgierige kinderen. Tijdens de feestelijke diplomering stelden we de zes deelnemers voor aan ons netwerk. Twee van hen maakten een vliegende start door dit jaar al als filmmaker mee te werken aan de proeftuin, een aantal van hen verzorgt nu lessen of workshops voor leden uit ons netwerk.

“Ik heb ontdekt dat ik kan gaan lesgeven vanuit mijn eigen kunstenaarschap (dus vanuit mijzelf).”

- Deelnemer didactische training

Ambities voor 2024

Onze ambities voor het komende jaar op het gebied van filmeducatie:

- Verankering van filmeducatie in het curriculum van twaalf scholen en drie filmtheaters.
- Aanmoedigen van zestig scholen om te starten met filmeducatie.
- Verzorging van tien trainingen voor (kunst-) onderwijsprofessionals.
- Coaching van tien leraren, filmvakdocenten en andere aanbieders van filmeducatie.
- Samenwerking met zes lerarenopleidingen om filmeducatie te integreren.
- Opbouwen van een netwerk van ongeveer 120 actieve en betrokken scholen en aanbieders van filmeducatie.

Filmfeesten en Filmgala

We vierden drie provinciale Filmfeesten en een regionaal Filmgala. In totaal deden 25 scholen mee met maar liefst 122 zelfgemaakte films, van thrillers tot tijdreizen. Op 1 juni was het Groninger Filmfeest in het Forum. Bovenbouwleerlingen van Groninger basisscholen bezochten Forum Groningen voor de première van hun eigen films. Maar liefst negentien films waren er ingezonden voor het Filmfeest Groningen. De winnende films waren *Misjka* door leerlingen van de Sint Michaëlschool (Publieksprijs) en *De Piraten* door leerlingen van De Bouwsteen (Juryprijs).

NIEUW: Kijk & Vertel

Een uitgekende set filmgesprek vragen waarmee leraren het betekenisvolle gesprek over film op gang kunnen brengen. Ontwikkeld volgens onder andere de Visual Thinking Strategies (VTS).

NIEUW: De Meetup

Een jaarlijkse bijeenkomst in elke provincie, aansluitend op een groot filmfestival. Voor leraren, adviseurs, filmeducatie-aanbieders en lerarenopleiders, waarbij de nadruk ligt op ontmoeting en netwerkvorming, elkaar informeren en inspireren. In juni was de eerste Meetup tijdens het animatiefilmfestival FRAMED in Forum, als testcase. Het bleek een succes: de deelnemers waren divers, van lerarenopleiders tot filmvakdocenten en van adviseurs tot beleidsmakers, brachten interessante cases in en dachten fanatiek mee met de queesten van een ander. Tijdens het diner leerden de deelnemers elkaar en elkaars talenten beter kennen. In

november pakten we het tijdens het Noordelijk Filmfestival nog groter aan. Met zes verschillende deelsessies, voor po, vo en filmmakers en zowel over het kijken, als het maken en onderzoeken van film.

Landelijke samenwerking

Filmhub Noord maakt deel uit van Netwerk Filmeducatie en werkt nauw samen met de andere filmhubs en Eye Filmmuseum. Ook draagt Filmhub Noord actief bij aan verschillende stuurgroepen, het seminar Beeldbekwaam in het Onderwijs en de Kennisdag. In de loop van haar bestaan heeft Filmhub Noord zich ontwikkeld als expert op het gebied van verankering. Doordat we vanaf het eerste uur samenwerken met onderzoeker Emiel Copini, implementeerden we de vijf pijlers van verankering in onze proeftuinen en namen ze mee in alle andere deelprojecten. Uiteraard delen we onze kennis; in de werkgroepen van het Netwerk Filmeducatie, maar ook op andere momenten. Ook ontwikkelden we een tool waarmee je als hub in gesprek met een school of filmtheater in kaart kunt brengen aan welke pijlers je kunt werken.

“Fijn was het om tijdens de Meetup samen te komen, samen te eten, samen te spelen, samen te leren, samen te kijken, samen te creëren, samen te lachen, samen te zijn. Het voelde heel speciaal, feestelijk en eervol deel ervan uit te mogen maken.”

- Deelnemer Meetup

Actualiteit & Samenleving

In de programmering staat het Forum stil bij de wereld van nu en de mogelijkheden van morgen. Onze programmamakers zorgen er voor dat actualiteit, technologische ontwikkelingen en literatuur een plek krijgen in het Forum. Bijvoorbeeld in de talkshows, walk-ins, installaties, workshops en festivals met schrijvers, opiniemakers, deskundigen en creatieven.

Highlights Actualiteit & Samenleving

Bomvolle zaal tijdens Poetry per Tutti, tijdens de Poëzieweek

Özcan Akyol in gesprek met Ruslandcorrespondent Iris de Graaf tijdens Zomertalks met Eus

Bezoekers Smartlab

20.000+

Ondersteunde
3D-printprojecten

300

Bezoekers Maakfestival

3.000+

3D-printen in het Smartlab

Top 10 populaire events

(met ticketverkoop)

1. Late Night met Splinter
2. Ontdek de filosoof in jezelf
3. Zomertalks
4. Nacht van de Filosofie
5. Researchers Night
6. Rooftop Cinema
7. Pub Heroes: Dungeons, Dragons and Drinks
8. Rooftop session: Dance edition
9. Rooftop session: Silent disco
10. Het Grote Gebeuren

Het overkoepelende
thema van de
P.S.-events door
jongerenpanel VERS
Alles wat je niet op
school hebt geleerd

Sander Schimmelpenninck bij festival Let's Gro, waar hij sprak over de kloof tussen arm en rijk

Er valt van alles te ontdekken tijdens Spannend Zernike

De wereld van nu, de mogelijkheden van morgen

Programma Actualiteit

De functie van het Forum als laagdrempelige ontmoetingsplek voor gesprekken over actualiteit en samenleving is relevanter dan ooit. Met een dynamische en voor veel mensen onzekere wereld waarin veiligheid, democratie en een welvarende toekomst niet meer als vanzelfsprekend worden gezien, zoeken mensen naar grip en duiding. Dat blijkt ook wel uit de groeiende aandacht voor onze programma's over de actualiteit. Het is een uitdaging om met een klein programmameteam alle trends en ontwikkelingen die ons leven en onze omgeving beïnvloeden van context te voorzien, maar in 2023 is met elkaar en met partners, een divers en aantrekkelijk programma gepresenteerd.

Klimaatverandering, migratie en oorlogen dringen steeds meer door in de huiskamers, bepalen het publieke debat en veroorzaken onzekerheid over de toekomst. Het zijn thema's die terugkeerden in onze programma's rond de verkiezingen. We proberen snel te reageren op het harde nieuws zoals bij de oorlog tussen Gaza en Israël waarbij we nog dezelfde oktoberweek historische duiding gaven op de publiektribune. Meer uitgezoomd stonden we in een tweeluik stil bij China als economische, politieke en militaire wereldmacht. Ook zien we de populariteit van podcasts die de politiek of actualiteit duiden. Steeds vaker gaan deze podcasts ook het theater in. Onder andere het veel beluisterde *Europa draait door* van Tim de Wit en Arend Jan Boekstijn was te zien in het Forum en trok een vrij jong en nieuw publiek. Hoewel vooral de grotere theaters in trek zijn bij populaire podcasts hopen we wel meer van dit soort voorstellingen te kunnen programmeren.

Open vizier

Hoe verhoud je je tot de problemen in de wereld en wat zijn er effecten op de samenleving? Hoe blijf je in gesprek met elkaar en wat zijn de oplossingen? Dit alles vraagt van het Forum meer duiding en meer actie om het gesprek te stimuleren en bij te dragen aan een stad en veilige omgeving waar mensen niet afhaken, maar geprikkeld worden om mee te doen en waar nodig daar vaardigheden voor te ontwikkelen. Maar het mag soms ook met een knipoog of in de vorm van entertainment. Een avond uit met inhoud. Live podcastevents en natuurlijk de nieuwe talkshowreeks van Splinter Chabot zijn hiervan geslaagde voorbeelden.

Hoogtepunten 2023

Verkiezingen

Deels onverwacht werd 2023 een politiek dynamisch jaar met in het voorjaar de provinciale verkiezingen en in het najaar Tweede Kamerverkiezingen. Als vanouds werkten we rond verkiezingen altijd samen met OOG TV en Dagblad van het Noorden. Dit jaar haakte ook RTV Noord aan en dat leverde in maart een fraai en professioneel live tv-lijsttrekkersdebat op, met het Forum als indrukwekkend decor. Dit is in november herhaald, maar dan compacter in de Rabo Studio en met de hoogstgeplaatste Groningers op de kieslijsten. Daarnaast hebben experts op drie zondagmiddagen de belangrijke verkiezingsthema's geduid op de publiektribune om mensen meer duidelijkheid te geven over de feiten en fabels rondom thema's als migratie en de woningmarkt. In het weekend voorafgaand aan beide verkiezingen kregen partijen een plek op de verkiezingsmarkt op de begane grond.

Voor het eerst hadden we geen grote uitslagen-avond bij de Kamerverkiezingen: vanwege de druk op de stembureaus en het late tijdstip van de uitslagen is dit in overleg met de gemeente Groningen van de agenda gehaald.

NIEUW: Late Night met Splinter

Nadat een eerdere talkshowreeks met Tim den Besten door corona werd onderbroken, startte een nieuwe serie shows met Splinter Chabot. Niet 's middags, maar echt een avond-uitprogramma op vrijdag en zonder camera's, maar wel televisiewaardig. *Late Night met Splinter* is een snelle show met een huisband, huis-vj, actuele gasten en natuurlijk een wervelende Splinter. Inmiddels staat een derde reeks gepland in het voorjaar van 2024. Met Sander van Hoorn over de oorlog in Gaza en Winfried Bajens over de aardbevingen in Groningen en Oekraïense vluchtelingen in Groningen schuwen we de serieuze onderwerpen niet, maar toch blijft het een positieve show met een goede balans in de gasten. Alle edities waren uitverkocht.

Zomertalks met Eus

De *Zomertalks* met schrijver en presentator Özcan Akyol, oftewel Eus, blijven ook een vaste factor in de programmering. Dit jaar ontving hij voor volle zalen Iris de Graaf, Pim Lammers, Roxane van Iperen en Maarten van Rossem. In de zomer van 2024 keert Eus terug met de *Zomertalks*.

Let's Gro

De derde editie van het festival was de grootste editie tot nu toe met meer dan 100 programma-onderdelen in het Forum aan de Nieuwe Markt en in de wijken. Het aantal bezoekers is fors toegenomen en door mooie samenwerkingen met wijkorganisaties en anderen was er veel diversiteit in de zalen te zien en werden ook de soms lastig te bereiken doelgroepen goed bereikt. Het programma zat vol met denkers, sprekers en makers met mooie verhalen en presentaties. Te gast waren onder anderen de droogkomsche Rodaan Al Galidi met een verhaal over zijn lange verblijf in een AZC, Milio van der Kamp die vertelde over opgroeien in armoede en maatschappelijke ongelijkheid, Raoul Heertje over de verkiezingen, sociaalgeograaf Floor Milikowski over de stad, regio en de Lelylijn en Mariëtte Hamer over veilig uitgaan. De begeleiders en jongeren van Studio-T kregen een bomvolle zaal in beweging en hadden een openhartig gesprek met Hef. Acht politieke partijen kregen op vrijdagavond de vloer voor het Nationaal Ruimtelijk Verkiezingsdebat.

Robbert van der Horst bouwde een kunstwerk op de Nieuwe Markt, er werden bomen geplant op de Grote Markt en Cecil Konijnendijk vertelde over het belang van een groene stad. Ook in Haren, Lewenborg, Selwerd, Ten Boer, de Korrewegbuurt en op diverse plekken in de binnenstad waren voorstellingen, kleine bijeenkomsten, excursies en wandelingen.

“Goeie organisatie en Splinter Chabot is echt leuk als presentator. Grappig. Humor. Hij weet vlot en duidelijk te reageren. De huisband was geweldig. Complimenten!”

- bezoeker Late Night met Splinter

NIEUW: Tussen Preuts & Porno

Dit festival stond helemaal in het teken van seks, relaties, seksualiteit en intimiteit. Het publiek van dit seksfestival was jong en heel divers met een behoefte om open en eerlijk te praten over alle aspecten van seksualiteit. De line-up voor het festival bestond veelal uit voor jongvolwassenen bekende namen zoals Jurre Geluk, Stijn de Vries en Lotte van Eijk. Dit resulteerde in een volledig uitverkocht festival met 300 bezoekers, waarvan het merendeel tussen de 20 en 30 jaar oud was en een groot gedeelte van de tickethouders bestond uit nieuwe klanten. We hopen dat we met *Tussen Preuts & Porno* een nieuwe groep mensen aan het Forum hebben weten te binden.

NIEUW: De Stressgeneratie

Een ander evenement waarmee we veel jongvolwassenen naar het Forum kregen was *De stressgeneratie*, met Francine Oomen als hoofdgast. Dat zij een echte publiekstrekker is merkten we direct bij het bekend maken van haar als gast, de ticketverkoop liep heel snel op en toen dreigde uit te verkopen konden we de capaciteit nog ophogen van 192 naar 240. In een bomvolle Rabo Studio bespraken we alle zorgen, problemen en onzekerheden die gepaard gaan bij volwassen worden in deze tijd. Opnieuw werd duidelijk dat deze doelgroep een grote behoefte heeft om open en eerlijk in gesprek met elkaar te gaan – en dit ook durven, ondanks dat er 239 andere gasten in de zaal zitten.

Samenwerkingspartners Actualiteit

- Rijksuniversiteit Groningen
- Studium Generale

Ambities voor 2024

- Transformatie van landelijke debatcentra en bibliotheken tot bruisende hubs.
- Vollere zalen met diepgaande discussies en betekenisvolle interacties.
- Focus op bevordering van burgerschap, democratie en actieve betrokkenheid.
- Vermindering van eenrichtingsverkeer en traditionele debatvormen.
- Meer ruimte voor dialoog, nuance en interpretatie.

“Vond het vooral erg fijn dat er eens een plek is in Groningen waar zo’n open dialoog is over seks.”

- bezoeker Tussen Preuts & Porno

Groninger Museumnacht

Het was de drukste editie van de museumnacht in het Forum sinds corona, en met opnieuw een groot aandeel internationale studenten. Er was een uitgebreid programma rond de Disney-expositie met lezingen, workshops, muziek en de razend populaire verkleedhoek.

Voorbeschouwing WK Voetbal Vrouwen

Het WK Voetbal Vrouwen kende een mooie voorbeschouwing op 31 juli met gasten Suse van Kleef, Foppe de Haan, Atty Eelkema en gespreksleider Evert ten Napel.

Programma Tech

Binnen de pijler Actualiteit & Samenleving is er speciale aandacht voor technologische ontwikkelingen en thema’s. En dat is nodig, gezien de zich rap ontwikkelende digitale technologie die een enorme impact heeft op de samenleving en dus op ieders leven. Digitaal burgerschap is belangrijker dan ooit, en Forum Groningen wil een bijdrage leveren aan ieders kennis en vaardigheden met betrekking tot de belangrijkste technologische ontwikkelingen en vraagstukken. Immers: liever een toekomst die je ziet aankomen, dan een toekomst die je overvalt!

Hoogtepunten 2023**Smartlab**

In het Smartlab kwam jong en oud ook dit jaar spelenderwijs in aanraking met digitale technologie. Met de gratis interactieve ‘walk-ins’ over AI, Internet of Things, 3D-printing en 3D-design werden 20.000 ‘toevallige bezoekers’ verleid om met deze technologieën kennis te maken. Verdere verdieping en creativiteit werd onder meer geboden in workshops en activiteiten in het kader van de landelijke AI Parade (workshops en installaties rond AI) en in aansluiting op de Groninger Museumnacht (interactieve lichtinstallatie).

In 2023 groeide de belangstelling voor 3D-printen@Forum en het ‘printen on demand’, waarbij het Smartlabteam in samenwerking met Fablab Groningen advies en ondersteuning biedt aan particulieren die willen ontwerp en printen in 3D. Zo’n 1.000 mensen bezochten de wekelijkse open inloop en er zijn 300 projecten ondersteund of uitgevoerd.

Meet-o-theek & CurioUs

Ook voor de Meet-o-theek (onderdeel van het samenwerkingsproject CurioUs: burgerwetenschap voor nieuwsgierige noorderlingen) was het een succesvol jaar. Er zijn 300 meetinstrumenten uitgeleend, waarvan de infraroodcamera populair bleek (ruim 100).

Maakfestival

Het jaarlijkse Maakfestival, hét familiefestival over vindingrijkheid en vernieuwing, was opnieuw een feest van de creativiteit met een blik op de toekomst. Dit jaar was er bijzondere aandacht voor ‘hermaken’ en oplossingen die er vanuit makers zijn voor recycling, upcycling en duurzaamheid.

We schatten het aantal bezoekers voor het Maakfestival op ca 3.000. (Dat is ongeveer een derde van het gemiddelde aantal bezoekers dat op een zaterdag het Forum bezoekt.)

De AI-Parade

In februari namen we deel aan het landelijke programma de AI-Parade van de Koninklijke Bibliotheek. Uit eerdere ervaringen wisten we dat het lastig zou zijn om het publiek te bereiken, ondanks de actualiteit en relevantie van het onderwerp. Daarom is deze keer gekozen voor een luchtige en speelse benadering, met onder andere AI en origami, de AI Bingo en AI Love Letters om vandaaruit het gesprek over AI aan te te gaan. Dat viel in goede aarde.

Samenwerkingspartners Smartlab

- Koninklijke Bibliotheek
- Elsa Lab Northern Netherlands
- AI-hub Noord-Nederland
- Gemeente Groningen
- Science Linx
- Aletta Jacobs School for Public Health UMCG
- Fablab Groningen
- Maakplek Groningen
- Ubuntu Media

Ambities voor 2024

In 2024 streven we ernaar om een nog betere bijdrage te leveren aan digitaal burgerschap door ons aanbod van inloopprogramma’s, workshops, cursussen en installaties uit te breiden en te versterken. Onze ambities:

- Uitgebreider aanbod van inloopprogramma’s, workshops en cursussen gericht op digitaal burgerschap.
- Professionalisering en uitbreiding van het Smartlab-programma met meer workshops en events waarin spelenderwijs technologische thema’s en vraagstukken worden behandeld, en waarbij deelnemers zelf aan de slag gaan.
- Intensiever gebruik van installaties en interactieve opstellingen in het Forum.
- Creatie van uitnodigende installaties rondom onderwerpen zoals AI en een aantrekkelijk virtual reality programma om het publiek kennis te laten maken met technologieën, zelf ervaringen op te laten doen en hierover in gesprek te gaan.

Programma Literatuur

Met het literatuurprogramma willen we door middel van lezingen nog meer op zoek naar de verdieping. Ook oriënteren we ons op het verbreden van de podiumfunctie waardoor meer (jong) talent haar of zijn werk aan het publiek kan presenteren. Zo is er bijvoorbeeld voor *Poetry Per Tutti* een flink aantal Spoken Word-artiesten uitgenodigd en bieden we veel ruimte voor jong talent.

Hoogtepunten 2023

Naked Lunch

Naked Lunch is een maandelijkse gratis literair programma waarbij schrijvers geïnterviewd worden over zijn/haar/hen boek. 2023 was een succesvol seizoen met schrijvers als a.s. Rosita Steenbeek, Ilja Leonard Pfeijffer en Tommy Wieringa.

Poetry Per Tutti

Poetry Per Tutti was ook dit jaar weer de absolute smaakmaker van de Poëzieweek Groningen. Poëzieweekgeschenk-dichters Miriam Van hee en Hester Knibbe waren van de partij. Daarnaast gaven Babeth Fonchie Fotchind, Daniëlle Zawadi, Cissy Joan en André Manuel acte de présence.

Het Boekenweek interview & Nederland Leest

In de Boekenweek was Lize Spit te gast. Zij schreef het Boekenweekgeschenk *De eerlijke vinder*. Lotte Lentjes interviewde haar, het werd een boeiend gesprek waarin ook het publiek participeerde. Met haar debuutroman *Het smelt* won Lize Spit de allereerste Hebban Debuutprijs in 2016. In het kader van Nederland Leest was Annejet van der Zijl te gast. Haar bestseller *Sonny Boy* stond centraal.

NIEUW: MENA is here & Bertemu Magazine

Van 11 t/m 20 mei 2023 vierde Groningen tijdens MENA is here de rijkheid en diversiteit van kunst en cultuur uit de MENA-regio. Ook in Forum was een rijk programma samengesteld. In *Kader Abdolah over Rumi* werd de schrijver geïnterviewd door Hassnae Bouazza over zijn boek over de dichter en mysticus Rumi. Koerdisch-Iraanse schrijver, journalist, academicus, activist en filmmaker Behrouz Boochani werd geïnterviewd over zijn boek *Alleen de bergen zijn mijn vrienden*. Dit boek is bekroond met diverse literaire prijzen. Tijdens de avond Groots literatuuravontuur! waren Djûke Poppinga, Asis Aynan en Lamia Makaddam te gast. Zij maakten bezoekers wegwijs in hun landschap van dichters en schrijvers die ertoe doen in het Midden-Oosten. Het ging over zielepijn, hartstocht, melancholie maar ook humor.

Op 6 mei was er Molukse culturele middag: *Bertemu Magazine*. Een middag vol poëzie, proza en muziek uit de Molukse gemeenschap, met als kers op de taart de voordracht van Johnny Manuhutu, zanger van de Molukse latin rockband Massada.

Nacht van de Filosofie

De Nacht van de Filosofie bleek veelzijdig en boeiend, met als hoogtepunten Andrea Wulf, Joep Dohmen, Patricia MacCormack en de Denker des Vaderlands Marjan Slob. Wat betreft *de Nacht van de Filosofie* blijven we ernaar streven om een goede balans te behouden tussen academische filosofie en publieksfilosofie. Actualiteit en vermaak zijn belangrijke elementen van *de Nacht van de Filosofie* naast diepgang en urgentie. Ook de internationale oriëntering met grote namen uit het buitenland is van groot belang voor het festival.

Samenwerkingspartners Literatuur

- Rijksuniversiteit Groningen
- Studium Generale
- CPNB
- NOORDWOORD
- Poëzieweek
- SPOT Groningen
- De Schrijverscentrale
- Boekhandel Van der Velde
- Boekhandel Godert Walter
- Uitgeverijen zoals; De Bezige Bij, Querido, Prometheus, Arbeiderspers en Bertemu Magazine.

Ambities voor 2024

Afgezien van het programma dat al staat (Naked lunch met Youp van 't hek, Lale Gül over haar nieuwe boek en Boekenweek met de familie Chabot) hebben we de volgende ambities voor het komende jaar:

- Aantrekken van boeiende gasten zoals Richard Dawkins en Ayaan Hirsi Ali.
- Verrijking van het literaire landschap van Groningen en het Forum.
- Streven naar een versterkte internationale profilering.
- Samenwerking met andere steden voor grootschalige evenementen, zoals gezien met Graham Harman tijdens de Nacht van de Filosofie.

Cursusprogramma

Bij Forum Groningen staat verdieping van onze programmering centraal. Ons streven verken de wereld, ontmoet de toekomst kan heel goed door middel van ons aanbod cursussen en workshops. Ze zijn een uitnodiging om te reflecteren en nieuwe perspectieven te omarmen. In 2023 waren vooral de cursussen op het gebied van creativiteit en filosofie het meest in trek. Hoewel de serie *Mijlpalen in de Literatuur* een trouw publiek heeft, is dit publiek helaas niet erg groot in omvang.

Hoogtepunten 2023

NIEUW: Ontdek de filosoof in jezelf: doordenken met Menno de Bree

Menno de Bree gaf colleges waarin bezoekers de filosoof in henzelf konden ontdekken. De avonden konden los van elkaar bezocht worden.

Laat je niet gek maken, de voldoende filosofie in de praktijk

Een cursus van drie avonden over hoe je om kunt gaan met de ratrace die de weg naar succes vaak is.

NIEUW: Cursus Nederlandse gebarentaal en Dovencultuur

Een kennismaking met de levendige doven-cultuur en de rol van Nederlandse Gebarentaal daarin. Cursisten kregen een introductie in gebarentaal en leerden enkele belangrijke do's en don'ts. Een actieve cursus waarbij deelnemers hun ogen openhielden en handen uit de mouwen staken.

De eerste cursus werd gegeven door een horende docent. Dat riep reacties op uit de Groningse dovengemeenschap. Na gesprekken is de cursus opnieuw ontwikkeld en krijgt deze in 2024 een vervolg.

Schrijfcursussen: Schrijven voor kinderen, Schrijven van Science Fiction en Fantasy

Verschillende cursussen over het (leren) schrijven van uiteenlopende verhalen.

Cursus Sterrenkunde

Populaire cursus over ons heelal en sterrenstelsel.

Nederlands als tweede taal

Twee keer per jaar start er een cursusreeks Nederlands als tweede taal, voor volwassenaan met een migratieachtergrond die niet laaggeletterd zijn. In kleine groepjes krijgen zij twee keer per week Nederlandse les. Naast de talencursussen organiseren we maandelijks een taalexkursie. Tijdens deze laagdrempelige uitstapjes komen cursisten op een speelse manier in aanraking met de Nederlandse taal en leren zij deze toe te passen in het dagelijks leven. De excursies zijn geschikt voor deelnemers met minimaal een B1 niveau.

Samenwerkingspartners Cursussen

- Schrijversvakschool Groningen
- Stichting Clubhuis voor doven

Ambities voor 2024

Voor 2024 staat het volgende op de planning:

- Uitbreiding van ééndaagse workshops.
- Inclusie van cursussen over 'doe-ik-het-wel-goed'-thema's die mensen bezighouden, zoals ouderschap, rouwverwerking, relaties en contact met ouders.
- Toevoeging van workshops over burgerschap, met onderwerpen zoals hoe het politieke systeem werkt en hoe democratie functioneert.
- Verdieping van de actualiteit met cursussen over geschiedenis van het Midden-Oosten, geschiedenis van Oost-Europa, en andere relevante onderwerpen.

VERS drukt een eigen stempel op de Forum-programmering zodat andere jongvolwassenen zich ook thuis voelen

Jongerenpanel VERS

VERS is een uiteenlopende groep van jongvolwassenen tussen de 16 en 24 jaar oud die evenementen organiseert en content creëert over onderwerpen die voor jongeren belangrijk zijn en hen aan het hart gaan. De jongeren van VERS bepalen zelf de thema's en dus waarover de evenementen moeten gaan. Het zijn evenementen die zowel informatief als gezellig zijn, die je laten nadenken en laten lachen. VERS drukt een eigen stempel op de Forum-programmering zodat leeftijdsgenoten zich ook thuis voelen in het Forum.

Dit jaar was het eerste volledige jaar van VERS jaar in het huidige gebouw en zonder restricties. Er is een inhoudelijke programmareeks neergezet, een online serie en een manifestatie tijdens Pride.

De P.S. reeks: Alles wat je niet op school hebt geleerd

Het jongerenpanel zette een inhoudelijke, driedelige programmareeks voor jongvolwassenen neergezet met als thema Alles wat je niet op school hebt geleerd. De titels van de programma's luiden P.S. PechStudent, P.S. Play Safe en P.S. Politiek Sucks. De Rabo Studio werd omgetoerd tot klaslokaal en onder leiding van journalist Milou Deelen zijn onderwerpen besproken die op school overgeslagen worden. *P.S. PechStudent* ging over de woningmarkt, je rechten als huurder en hoe om te gaan met je hoge studieschuld.

Het tweede event *P.S. Play Safe* was seksuele voorlichting 2.0 met een focus op consent, grenzen en wensen en seks onder invloed. Het derde en laatste event in de reeks, genaamd *P.S. Politiek Sucks*, vond plaats op de vooravond van de Tweede Kamerverkiezingen. Op deze avond gingen we terug naar de basics: hoe werkt de Nederlands politiek? Maar er werd ook gesproken over de voor- en nadelen van strategisch stemmen. Voor dit laatste P.S.-evenement was er een kleine samenwerking met theaterfestival Jonge Harten.

De P.S. reeks trok tussen de 30 en 80 mensen. Toch zou je mogen verwachten dat evenementen over onderwerpen die urgent zijn voor jongeren, volle zalen trekken. Dit is echter nog niet het geval. Het blijft de vraag hoe we de doelgroep het beste kunnen bereiken. In tegenstelling tot andere doelgroepen merken we dat deze doelgroep later op gang komt, op kortere termijnplannen maakt, en daardoor komt de kaartverkoop ook later op gang. Hier zullen wij dus meer op in moeten spelen.

Volle bak tijdens P.S. Pechstudent

Ambities voor 2024

De VERS ambities voor het komende jaar zijn:

- Vergroten van de naamsbekendheid van VERS om meer publiek aan te trekken.
- Integratie van VERS als een essentieel onderdeel van het Forum en reguliere programmering.
- Betrekken van VERS bij bestaande festivals door het ontwikkelen van specifieke programmaonderdelen.
- Streven naar meer samenwerkingen met partijen zoals theaterfestival Jonge Harten om expertise in het bereiken van doelgroepen te benutten en kennis uit te wisselen.

Film

In 2023 overtrof het aantal filmbezoeken alle verwachtingen. Het is de kroon op onze creatieve, kwalitatieve programmering. Zo waren er de Filmflirts op Valentijnsdag, het klassiekerprogramma *Creatures from the Depths* en een knallend *Hardcore Never Dies*-premiërefeest waarmee het Forum nieuwe bezoekers trok. Ook de filmfestivals FRAMED, IDFA en IFFR in Groningen trokken volop de aandacht.

Highlights Film

Onze 200.000ste filmbezoeker van 2023

Bezoekers
206.107

Cineville
pashouders
1.656

Uitverkochte zalen tijdens Koolhovens Keuze met regisseur Martin Koolhoven

Acht uitverkochte Rooftop Cinema's tijdens de zomermaanden

Stijging van het
aantal bezoekers ten
opzichte van 2022

63%

Top 10 best bezochte films

1. Oppenheimer 12.809	5. The Banshees of Inisherin 4.833	8. Asteroid City 4.170
2. Barbie 9.664	6. Tár 4.800	9. Triangle of Sadness 4.129
3. De Acht Bergen 6.723	7. Aftersun 4.429	10. Killers of the Flower Moon 3.750
4. Past Lives 5.670		

Zondag is de
populairste filmdag
van de week

18,57%
van alle tickets

filmvoorstellingen
met een voor- of
nagesprek

90

Een uitzonderlijk goed jaar voor film

Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de branchevereniging van bioscopen en filmtheaters (NVBF) werd geconstateerd dat de Nederlandse bioscopen zich in 2023 vrijwel hersteld hebben van de coronapandemie. Er werden landelijk bijna 32 miljoen tickets verkocht, een stijging van 27 procent ten opzichte van 2022; de recette steeg tot 338 miljoen euro, 31 procent meer. Bij ons gebeurde er iets anders. Forum Groningen sloot namelijk het jaar af met 206.107 filmbezoekers in 2023, een ongekend aantal dat alle verwachtingen overtrof. Ten opzichte van de 126.513 filmbezoekers in 2022 betekent dat een stijging van maar liefst 63 procent. Deze enorme stijging ligt deels aan het monstersucces van *Barbie* en *Oppenheimer*, samen goed voor ruim 22.000 filmbezoekers. Maar aangezien die films ook in andere steden het meeste succes hadden, kunnen we concluderen dat wij een uitzonderlijk goed jaar hebben gedraaid.

Liefde voor film

Forum Groningen zet zich in voor film, kunst en cultuur en richt zich in algemene zin op het cultiveren van film liefde in een collectieve setting. Hiervoor maken we naast de wekelijkse premièreprogramming veel ruimte vrij voor de meest uiteenlopende filmspecials en filmfestivals. Wat betreft de premièreprogramming is het uitgangspunt niet zomaar alles te draaien wat ons wordt opgedragen door film distributeurs, maar gedurende het jaar een divers, evenwichtig en kwalitatief hoogstand programma te cureren met de focus op een jonger publiek.

“De documentaires die ik heb gezien waren bijzonder. Ontroerend en inspirerend. En wow, wat fantastisch dat het IDFA festival in Groningen mogelijk is!”

- Bezoeker IDFA in Groningen

Onze filmprogrammeurs kiezen consequent voor films van hoge kwaliteit. Het publiek merkt dat, en hun vertrouwen zien we terug in het feit dat bezoekers meer uiteenlopende films gaan kijken. Deze strategie van kwaliteit boven middelmaat zetten we dan ook voort. (Zie ook: Benchmarks)

Nieuw publiek

De focus op een jonger publiek werpt zijn vruchten af. Het aantal Cinevillepashouders is in 2023 gestegen naar 1.656 (bijna 500 meer dan in 2022), waarvan het grootste deel een leeftijd onder de 30 heeft. Naast de keuzes binnen de premièreprogramming zijn het vooral de vele filmspecials en klassiekers waarmee we een jonger publiek aanspreken. Met kersverse en unieke programma's zoals *Filmflirts* op Valentijnsdag, een omvangrijk klassiekerprogramma over monsters en een knallend *Hardcore Never Dies*-premiërefeest wisten we niet alleen nieuwe doelgroepen over de drempel te krijgen, ook trokken we de aandacht van de landelijke media. Zo wijdde De Volkskrant maar liefst vijf pagina's aan ons themaprogramma *Creatures from the Depths*. Naast de focus op een jonger publiek weten we ook steeds meer internationale inwoners aan ons te binden. Wegens het succes van *International Movie Night* hebben we besloten om op zondag- en woensdagavond standaard de meeste avondvoorstellingen met Engelse ondertiteling te draaien, wat ertoe heeft geleid dat deze avonden een begrip zijn bij film liefhebbers die geen Nederlandse ondertiteling kunnen lezen.

Benchmarks

Wat betreft de premièreprogramming zijn er theaters die zoveel mogelijk titels draaien en geloven dat het publiek wel kiest wat ze willen zien. Wij zijn er juist van overtuigd dat ons publiek door het gigantische aanbod geleid wil worden, anders zien ze door de bomen het bos niet meer. Bovendien komen kritische film liefhebbers minder snel terug als ze twee keer achter elkaar een middelmatige film hebben gezien, waardoor je de kans loopt dat je publiek op de lange termijn verschaalt. In de landelijke cijfers is te zien dat

theaters die volop inzetten op 'middle of the road' films gericht op een ouder publiek, een stuk minder scoren met uitdagende films die interessant zijn voor een jonger publiek. Dat het Forum in een studentenstad staat, is wellicht een luxepositie. Toch zijn we ervan overtuigd dat we met onze programmering de juiste snaar raken bij ons publiek. Daarnaast onderscheiden we ons landelijk van de meeste theaters met het aantal filmspecials en klassiekerprogramma's, waarin we niet alleen maar draaien wat ons op een presenteerblaadje wordt aangeboden, maar ook zoveel mogelijk creativiteit laten zien.

Hoogtepunten 2023

Filmfestivals

In 2023 organiseerden we de derde editie van ons eigen animatiefilmfestival *FRAMED*. Dit jaar was er veel aandacht voor Franse animatiefilms en anime. De goedbezochte Industry Day met gasten als Disney-tekenaar Mark Henn en Edwin Rhemrev was een ontmoetings- en netwerkplek voor regionale makers en studenten. De 11e editie van het *IDFA in Groningen* trok bijna 4.000 bezoekers, ruim 1.300 bezoekers meer dan in 2022. Tijdens het *IFFR in Groningen* kon iedereen zich weer vijf dagen onderdompelen in een door ons gecureerde versie van het programma in Rotterdam, en de filmknallers van het komende seizoen alvast op het grote doek zien. Met titels als Oscarwinnaar *The Whale* en publieksfavoriet *The Blue Caftan* was het een inhoudelijk zeer sterke editie.

Gronings talent

Daarnaast speelt Forum Groningen een belangrijke rol in de stimulering van regionaal filmtalent. In de reeks *Groningse Nieuwe* krijgen makers de kans om hun film in première te laten gaan in het Forum. Veel van deze films zien we terug in de regionale filmcompetitie *Beste Groninger Film*, waar een vakjury winnaars kiest in de categorieën Fictie, Non-Fictie, Opdrachtfilm en OOG TV Talent Award. Het publiek stemt voor een publieksprijs.

Filmliga's

Forum Groningen ondersteunt de vijf filmliga's in de provincie Groningen. Dit zijn Filmhuis van Beresteyn in Veendam, Filmhuis Nienoord in Leek, Sienemarne in Schouwerzijl, Filmhuis De Klinker in Winschoten en Filmhuis De Molenberg in Delfzijl. Forum regelt de boekingen, administratie en een deel van de promotionele werkzaamheden voor deze theaters.

Verdieping op film

Het publiek van onze terugkerende filmreeksen is verder uitgebouwd met uitverkochte voorstellingen van bijvoorbeeld *Koolhovens Keuze* met regisseur Martin Koolhoven, *Hoe lees ik een Film* met Lidewijde Paris, *Marvelous Mind* in samenwerking met het UMCG en de Rijksuniversiteit Groningen en de zomerse serie *Rooftop Cinema* op het dak van het Forum.

Ambities voor 2024

- Voortzetting van het huidige beleid met een evenwichtige en diverse premièreprogramming, aangevuld met filmspecials, klassiekers en festivals.
- Focus op het aantrekken van een jonger en internationaal publiek.
- Ambitie om opnieuw de mijlpaal van 200.000 filmbezoekers te bereiken. Dat wordt een mooie uitdaging vanwege het ontbreken van films in 2024 die het succes van *Barbie* en *Oppenheimer* zullen evenaren.

Samenwerkingspartners Film

- Filmhub Noord
- Cineville
- International Film Festival Rotterdam (IFFR)
- International Documentary Film Festival Amsterdam (IDFA)
- Picl
- Liga 68
- Filmclub Groningen
- Europa Cinemas
- De NVBF
- Het Nederlands Filmfonds
- Het Nederlands Filmtheater Overleg (NFO)

Exposities

Met elke expositie willen we een ervaring bieden die boven het alledaagse uitstijgt. In 2023 bracht het Forum drie beeldbepalende exposities naar Groningen: *The Art of DC - The Dawn of Super Heroes*, *Disney - Telling Timeless Stories* en *In de hoofdrol: Chas Gerretsen*. Ze trokken ruim 54 duizend bezoekers waaronder Groningers, schoolgroepen, dagjesmensen en toeristen.

Highlights Exposities

De expositie *Disney - Telling Timeless Stories* was te zien van 22 april t/m 10 september 2023

Bezoekers

54.325

Waarvan jeugd
(0 t/m 25 jaar)

30.858

Populairste dag
om de expo te
bezoeken

Zaterdag

(25% van het totaal aantal bezoeken)

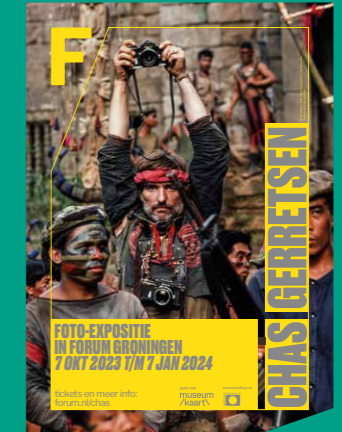
Exposities

The Art of DC
The Dawn of Super Heroes

Disney
Telling Timeless Stories

In de hoofdrol:
Chas Gerretsen

Chas Gerretsen naar aanleiding van
zijn expositie in het Forum

“Als dit gebouw er in mijn jeugd al
was geweest, dan was ik nooit uit
Groningen vertrokken.”

De expositie *In de hoofdrol: Chas Gerretsen* was te zien van 7 oktober 2023 t/m 17 maart 2024

Verwonderen, uitdagen en betoveren

De exposities in het Forum dragen in grote mate bij aan onze positionering. Ze geven richting aan de onze programmering (denk aan rondleidingen, films, workshops, lezingen, thema-avonden en educatieve programma's) en vormen voor veel mensen een belangrijke aanleiding om het Forum te bezoeken.

Niet alleen thematisch, maar ook ruimtelijk zijn de exposities beeldbepalend. De exposities hebben de ruimte in ons gebouw: behalve het expoplein zijn er twee grote zalen met museale klimaatbeheersing. Die uitstekend geoutilleerde zalen in combinatie met ons geweldige gebouw stellen ons in staat om spraakmakende internationale exposities naar Groningen te halen en zodanig aan te passen dat zij aansluiten bij onze doelstellingen en publiek of bij de actualiteit. Onze exposities halen regelmatig het (jeugd)journaal, landelijke talkshows en de internationale pers. Daardoor zijn ze niet alleen beeldbepalend voor het Forum, maar ook voor Groningen.

Uitgangspunten

Ontmoeting en interactie zijn onze vaste ingrediënten om de bezoeker te inspireren. Door mensen echt te raken (verwonderen, uitdagen, betoveren) stellen ze zich open voor nieuwe mogelijkheden en ideeën. We willen onze bezoekers een ervaring bieden die boven het alledaagse uitstijgt. We bereiken dit door bijvoorbeeld bijzondere objecten te tonen die je anders niet ziet, door een inspirerende omgeving te creëren, door op een speelse, interactieve manier een verhaal of thema inzichtelijk te maken. En door een moment voor ontmoeting te creëren en de dialoog te stimuleren.

De exposities in het Forum dienen ook een economisch belang. Het Forum is gebouwd om de stad een economische impuls te geven en de aantrekkingskracht van Groningen te vergroten. De exposities hebben een bovenregionale aantrekkingskracht en trekken nationaal en zelfs

internationaal de aandacht. De economische waarde van dit toeristische bezoek reikt veel verder dan de bestedingen in het Forum. Hotels, restaurants, winkels en de andere culturele bestemmingen in de stad profiteren hiervan.

Doelgroep

We richten ons met de exposities op een brede doelgroep. Variërend van toeristen uit binnen- en buitenland, museumkaarthouders uit het hele land tot gezinnen uit Groningen. De uitdaging ligt erin om ondanks de variatie in doelgroepen en thema's toch een herkenbaar Forumprogramma samen te stellen. Dit vraagt om herkenbaarheid in thematiek en tone-of-voice.

Laagdrempelig

Een van onze belangrijkste opdrachten is een laagdrempelige instelling te zijn, ook voor de niet-klassieke museumbezoeker. Het Forum wil een brug slaan tussen de belevingswereld van een brede doelgroep en kunst. De kracht van de gekozen thema's is dan ook dat een breed publiek zich eraan kan relateren. Bij ons hoeft een expositie niet te 'schuren' (om het idioom van de traditionele cultuursector maar eens te gebruiken). Het mag gewoon leuk, verrassend en aangenaam zijn. Veel belangrijker voor ons is dat de bezoeker verrijkt uit de expositiezalen komt. Laagdrempelig betekent niet louter amusement. Indien nodig voegen we een educatieve laag toe. Naast de toevoeging van educatieve elementen in de exposities, ontwikkelt Jeugd & Educatie educatieve programma's voor het onderwijs waarmee leerlingen zich kunnen voorbereiden op hun bezoek aan de expositie (zie blz X).

Hoogtepunten 2023

The Art of DC - The Dawn of Super Heroes

30 juli 2022 t/m 26 maart 2023

Totaal aantal bezoekers: 38.201

(waarvan 12.601 in 2023)

Deze grote internationale tentoonstelling voerde de bezoeker door de wereld van *Batman*, *Superman* en *Wonder Woman*. Een unieke tentoonstelling die de geschiedenis en mythologische kracht van deze klassieke superhelden eert. Het zijn personages en verhalen die al vele generaties tot de verbeeldingen spreken, waar beroemde regisseurs hun tanden in hebben gezet en die een vast onderdeel van de populaire cultuur zijn geworden. The Art of DC bevatte meer dan 160 originele tekeningen en 200 art works van DC's beroemdste superhelden én schurken, tientallen originele kostuums en rekwisieten uit de blockbuster-films, filmfragmenten en interviews. Zo zag je de ruim drie meter grote Bat Pod uit de *Batman*-vertolking van Christopher Nolan, de Batmobile afkomstig uit Joel Schumachers film, het Joker-pak dat Jack Nicholson droeg, Christopher Reeve's beroemde Superman-cape en Lynda Carter's iconische *Wonder Woman*-kostuums uit de jaren 70. Ook kostuums en rekwisieten uit recentere films van Zack Snyder, Tim Burton en Christopher Nolan en de film *Wonder Woman* van Patty Jenkins waren te zien, naast honderden originele tekeningen gemaakt voor de klassieke strips en evenzovele voorbereidende storyboards van de verschillende bioscoopfilms. En uiteraard werd je ondergedompeld in filmfragmenten en interviews met acteurs en makers van de superheldenfilms. De tentoonstelling was eerder onder meer te zien in Parijs, Londen, Abu Dhabi, Hong Kong en Tokyo. Groningen was de laatste stad waar de tentoonstelling was te zien.

“De expositie was heel leuk ingericht, het was prachtig om de tekeningen te zien en de uitleg erbij te lezen. Mijn kleine meid vond de toevoegingen voor kinderen ook erg leuk, vooral de mooie Elsa-zaal.”

- Bezoeker *Disney - Telling Timeless Stories*

Disney - Telling Timeless Stories

22 april t/m 10 september 2023

Totaal aantal bezoekers: 36.345

In deze grote familietentoonstelling kregen bezoekers voor het eerst de kans om in Nederland in de betoverende wereld van Disney Animation te duiken, en zo het creatieve proces achter Disney's animatiefilms te ontdekken. Sinds 1923 creëert Walt Disney Animation Studios originele verhalen en blaast klassieke mythen, legenden en fabels nieuw leven in met een vleugje magie, humor, liefde en een flinke dosis avontuur. Miljarden mensen over de hele wereld genieten van de klassieke verhalen die op magische wijze opnieuw tot leven worden gewekt. Denk bijvoorbeeld aan *Sneeuwwitje en de Zeven Dweren* (1937), *Doornroosje* (1959), *De Kleine Zeemeermin* (1989) en andere sprookjes van verhalenvertellers zoals de gebroeders Grimm en Hans Christian Andersen die iedereen als kind heeft leren kennen. Storyboards, concepttekeningen, animatietekeningen, achtergrondschilderijen en video's toonden het creatieve proces achter iconische momenten. Zoals van de gemene heks met de giftige appel in *Sneeuwwitje en de Zeven Dweren* (1937) en het moment waarop Elsa in *Frozen* (2013) haar cape weggooit en uit volle borst 'Laat het los' zingt. Ook was er niet eerder vertoond origineel werk van Disney Animation Films te bewonderen, bijvoorbeeld van *Robin Hood* (1973) en *Hercules* (1997) en van Mickey Mouse in *Brave Little Tailor* (1938). Deze unieke kunstwerken laten een scala aan technieken zien: van potloodtekeningen voor *Pinokkio* (1940) en pasteltekeningen uit *Fantasia* (1940) tot digitale schetsen voor *Frozen 2* (2019). Bezoekers van de expositie kregen zelf ook de kans om als verhalenverteller aan de slag te gaan. Speciale aandacht was er voor de Nederlandse kunstenaars Daan Jippes en Wilbert Plijnaar die een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan diverse Disneyfilms.

Aanleiding voor de expositie was het honderd-jarig jubileum van de Walt Disney Studios. De tentoonstelling past het Forum bovendien als een handschoen. Verhalen vertellen en populaire cultuur zitten in ons DNA. Dit kwam ook in de educatieve en verdiepingsprogramma's rond de tentoonstelling aan bod.

In de hoofdrol: Chas Gerretsen**7 oktober 2023 t/m 17 maart 2024**

Aantal bezoekers: 10.055 (waarvan 5.373 in 2023)

In het najaar was de eerste overzichtstentoonstelling van de – in Groningen geboren – fotograaf Chas Gerretsen (1943) te bezoeken. Chas Gerretsen is in veel opzichten een bijzonder fotograaf. Hij begon als oorlogsfotograaf in Zuidoost-Azië, werd fotojournalist in Zuid-Amerika en fotografeerde filmsterren in Hollywood. Op het juiste moment op de juiste plek zijn, dat typeert Chas Gerretsen. Als enige Nederlandse fotograaf ooit ontving hij in 1974 de Robert Capa Gold Medal wegens uitzonderlijke journalistieke moed voor zijn verslag van de militaire coupe in Chili, in 2023 precies 50 jaar geleden. Hij maakte daar het wereldberoemde portret van generaal Augusto Pinochet; wat hem desondanks niet beroemd maakte als fotograaf omdat zijn naam niet aan het beeld werd verbonden. De naam Chas is een veramerikanisering van Charles Arthur, de voornamen waarmee hij in 1943 in Groningen is geboren. Als tiener beleefde hij in bioscoop De Beurs kleurrijke en spannende Amerikaanse filmavonturen. Op jonge leeftijd verliet Chas Nederland om los te breken uit het toen nog benauwde Groningen waar hij zich een buitenbeentje voelde. Nu keerde hij voor even terug naar zijn geboorteplaats, voor een welverdiende hoofdrol in deze tentoonstelling. Deze tentoonstelling was eerder te zien in het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam.

“Ik was verrast door de mooie combinatie van beeldmateriaal met achtergrondteksten en films.”

- Bezoeker *In de hoofdrol: Chas Gerretsen*

Zilveren Camera**11 november t/m 10 december**

Op plein 4 is er een gratis expositie van de Zilveren Camera geweest, de belangrijkste prijs voor fotojournalisten in Nederland. Deze expositie toonde de winnende foto's, waaronder werken van Groninger fotografen Kees van de Veen en Corné Sparidaens. Naar aanleiding van zowel de Zilveren Camera-expositie als de expositie van Chas Gerretsen is er een verdieppingsprogramma ontwikkeld rond het thema fotojournalistiek. Dit programma omvatte o.a. een lezing en bijeenkomsten.

Samenwerkingspartners Exposities

- Art Ludique Paris
- DC Entertainment
- Warner Bros
- Barbican Centre London
- 24 Ore Cultura, Milaan
- Walt Disney Animation Studios
- Nederlands Fotomuseum in Rotterdam

Indrukwekkende foto's van de staatsgreep in Chili in de expositie *In de hoofdrol: Chas Gerretsen*

Ambities voor 2024 en daarna

- Drie tot vier tentoonstellingen per jaar in de expozaal, waarvan minstens één grote publiekstrekker elke twee jaar (meer dan 30.000 bezoekers).
- Diverse mix van exposities die aansluiten bij de visie van het Forum, inclusief populaire beeldcultuur, technologie en actuele maatschappelijke thema's.
- Gratis tentoonstellingen op de pleinen, enkele keren per jaar, vergelijkbaar met het succes van de Zilveren Camera in 2023.
- Versterking van de (inter)nationale positie door bovenregionale aantrekkingskracht en persaandacht voor grote exposities, zoals Disney en The Art of DC.
- Aantrekken van bezoekers buiten de regio om Groningen als toeristische bestemming te versterken en de lokale economie te stimuleren.
- Meer balans tussen grote publiekstrekkers en kleinere tentoonstellingen, inclusief exposities die in één zaal passen.
- Groei van het aantal museumkaarthouders als bezoekers, met focus op herhalingsbezoek en een beter bereik van traditioneel museumpubliek.
- Verbetering van de zichtbaarheid van exposities in het gebouw en cross-selling met andere programma's om meer bezoekers aan te trekken.
- Streven naar een groter aandeel inkomsten uit fondsen en sponsoring naast de entreegelden om de ambities te realiseren.

Storyworld

Storyworld is het eerste museum over het beeldverhaal dat strips, animatie en games combineert. Met onze exposities dagen we bezoekers uit om met andere ogen te kijken en de eigen creativiteit te vieren. De beeldcultuur is inmiddels veruit de dominante cultuur, en met een uitgebreid educatief aanbod biedt Storyworld een goede aanvulling op het onderwijs.

Highlights Storyworld

3.427
leerlingen bezochten
Storyworld

Interactieve
installaties

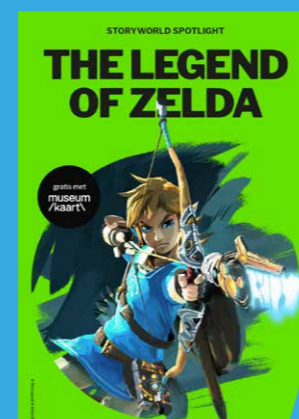
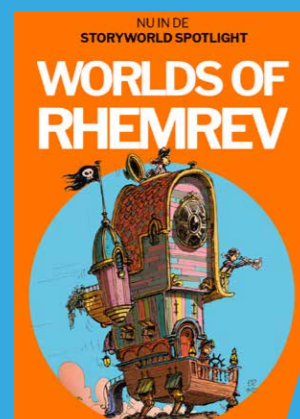
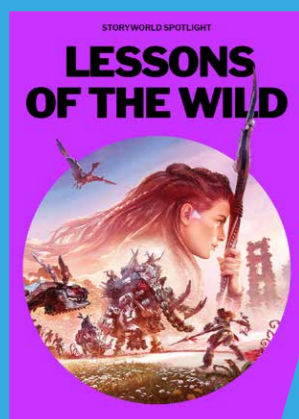
14

Na inspecties van
museuminspecteurs
t/m 12 jaar ontvangt
Storyworld de
eervolle titel

Kidsproof
Museum

Spotlights

Horizon Forbidden West
Worlds of Rhemrev
Aimée de Jongh
The Legend of Zelda

Bezoekers Storyworld
37.192

Ontrafel de geheimen van de grote verhalenvertellers

Het afgelopen jaar was een succesvol jaar voor Storyworld. Er werden 37.192 entreetickets verkocht, wat iets minder is dan de 38.942 verkochte tickets in 2022. Desondanks blijft dit een mooie prestatie, waarmee we nog steeds ruim boven het middensegment van Nederlandse musea zitten. Slechts 35% van de Nederlandse musea ontvangt meer dan 25.000 bezoekers.

De belangrijkste doelstelling van Storyworld is om het collectieve erfgoed van strips, animaties en games toegankelijk te maken voor een breed publiek. Onze ambitie is om de beste werken van Nederlandse en internationale kunstenaars en studio's samen te brengen, waardoor we kunnen laten zien hoe hoogstaand het Nederlandse werk is.

Storytelling

Visual storytelling heeft een diepgaand effect op ons dagelijks leven. Het is de manier waarop we communiceren, informatie begrijpen en betrokken raken bij de wereld om ons heen. Het is een krachtig hulpmiddel om emoties over te brengen, informatie te delen en verhalen te vertellen die ons als mensen verbinden en beïnvloeden. In Storyworld kunnen bezoekers zelf aan de slag met alle bouwstenen van strips, animatie en games op maar liefst 14 interactieve installaties. Zo ontdekken zij wat er nodig is om een beeldverhaal te begrijpen en hoe je er zelf één kunt maken.

Animatie en games zijn de twee bestverkopende culturele expressies ter wereld. De beste ontwerpers, kunstenaars en schrijvers werken in deze sectoren. Hoewel de beeldcultuur inmiddels veruit meest dominante cultuur is, zien we dat niet terug binnen het onderwijsaanbod of binnen

de museummuren. Het goed kunnen doorgronden van beeldtaal is echter een essentiële vaardigheid in de huidige samenleving. We zien dan ook dat met haar unieke thematiek en uitgebreide educatieve aanbod Storyworld een goede aanvulling is op het onderwijs.

Exposities in de Spotlightzaal

Jaarlijks organiseren we drie tijdelijke exposities in Storyworld rond thema's uit de wereld van strips, animatie en games. Hierin wisselen we bekende namen en studio's af met relatief onbekende kunstenaars. De exposities leiden tot herhaalbezoeken en leveren ook regelmatig (landelijke) publiciteit op. Een van de wensen voor de eerdergenoemde verbouwing is een ruimere Spotlightzaal.

Eigen collectie

De eigen collectie van Storyworld bestaat uit onder meer potloodtekeningen, geïnkte strippagina's, handgeschilderde decors, cels, beeldjes en schetsen. Een verbreding en verdieping van deze collectie staat op de agenda voor de komende jaren. Een van de belangrijkste motieven voor bezoekers om weer terug te komen is een vernieuwing van de collectie. Daarnaast heeft Storyworld inmiddels een goede reputatie opgebouwd onder makers, wat de aanschaf van collectiestukken of in langdurig in bruikleen krijgen, eenvoudiger maakt. Prioriteit bij het versterken van deze collectie ligt bij het aanschaffen van actuele stukken van Nederlandse makers. Belangrijk criterium voor de opbouw van de collectie is de mate waarin de stukken het creatieve proces en de kunst van storytelling tonen. We hopen daarnaast dat onze collectie de komende jaren volledig online geraadpleegd kan worden.

Hoogtepunten 2023

Storyworld heeft wisselexposities in de Spotlightzaal. In 2023 waren te zien:

Mini expositie: Horizon Forbidden West tot en met 5 maart

Over een van 's werelds meest populaire games die wordt geproduceerd bij de Amsterdamse studio Guerrilla.

Mini expositie: Worlds of Rhemrev 11 maart t/m 2 juli

Over de Voorburgse tekenaar Edwin Rhemrev die werelden ontwerpt voor populaire animatiefilms als *Despicable Me 3* (2017) en *The Amazing Maurice* (2022).

Mini expositie: Aimée de Jongh 8 juli t/m 29 oktober

Over de strips en graphic novels van deze Nederlandse auteur, die met haar laatste boek *Dagen van zand* diverse internationale prijzen won.

Mini expositie: The Legend of Zelda 4 november t/m 25 februari 2024

Over de evolutie van de populaire game-reeks die in 1986 begon en waarvan in 2023 het nieuwste deel verscheen.

Animatiefilmfestival FRAMED

Daarnaast organiseert Storyworld lezingen en presentaties van talentvolle makers uit binnen- en buitenland. Een belangrijke plek hiervoor is het animatiefilmfestival FRAMED. Tijdens het festival wordt o.a. een Industry Day georganiseerd, met een gevarieerd sprekersaanbod voor animatieprofessionals. In 2023 waren er bijdragen van Dario van Vree en Maaïke Hartjes (animatiefilm *I'm Perfectly Fine*), set designer Edwin Rhemrev, de Noorse animatieregisseur Kajsa Næss, animator Marie-Laure Guisset en Disney-animator Mark Henn (o.a. *The Lion King*, *Beauty and the Beast* en *Mulan*).

Uitreiking Stripschapsprizen

Sinds 2022 vinden de belangrijkste Nederlandse stripprijzen, de Stripschapprijzen, plaats in het Forum. Het Stripschap, als initiatiefnemer en landelijk orgaan voor de strip, heeft aangegeven verheugd te zijn over de samenwerking met Storyworld en het Forum. Ze hebben de intentie om ons gebouw de komende jaren als vaste locatie te blijven gebruiken voor de prijsuitreikingen.

Daarnaast hebben we onze eigen prijs in het leven geroepen: de Storyworld publieksprijs. Deze prijs heeft veel waardering gekregen vanwege het unieke selectieproces. Op basis van de uitleengegevens van onze bibliotheek wordt een shortlist samengesteld van de meest geleende Nederlandse strip-auteurs. Mensen uit heel Nederland kunnen vervolgens via het stemformulier op onze website hun stem uitbrengen op een van de genomineerden.

“Het leek bij aankomst wat klein, maar door alle activiteiten was het echt heel leuk, met name voor de kids.”

- Bezoeker Storyworld

Ons netwerk met makers en studio's in Nederland en daarbuiten blijft zich uitbreiden

Groningse- en Nederlandse trots

We hebben een filmvertoning georganiseerd van de documentaire *Hoe goed te leven*, over de Groningse stripmaakster Barbara Stok. Na afloop was er een gesprek met de tekenares en regisseur Frank Wiering. De voorstelling was volledig uitverkocht.

De Nederlandse tekenaar Wouter Tulp werd in 2023 gevraagd om karakterontwerpen voor de 3D-animatiefilm *Leo*, die momenteel op Netflix is te zien. Dit was voor Storyworld reden om een vitrine in te richten met daarin een selectie van dit werk.

Kidsproof museum

In 2023 hebben ruim 9.000 kinderen een inspectierapport achtergelaten op Museumkids.nl. Uit al deze beoordelingen zijn 77 'kidsproof' musea gerold. Storyworld is daar één van! De prijs is in het leven geroepen door de Stichting Museumkaart. Het komende jaar (2024) mag Storyworld zichzelf dus een Kidsproof Museum noemen.

Samen met anderen

Het contact met Nederlandse en buitenlandse makers en studio's is fundamenteel voor Storyworld. Ons netwerk blijft zich langzaam uitbreiden. Wel merken we dat het bereiken van bekende makers en studio's veel tijd vergt. Dit blijft een uitdaging. Hulp hierbij kwam in 2023 jaar o.a. van Instituut Français NL, dat graag bemiddelt om creatieve talenten uit Frankrijk naar Groningen te halen. Dit is een van de manieren waarop we interessante presentaties of masterclasses kunnen aanbieden aan Nederlandse professionals. Contacten als deze leiden ook tot het verkrijgen van beeld en informatie voor exposities in Storyworld.

Ook kwam de programmeur van Storyworld in 2023 in contact met Dr. Barbara Postema, docent English Language and Culture aan de RUG. Zij werkt regelmatig met strips en geeft hier lezingen over. In 2024 zal ze een lezing geven over de rol van de vrouw in de strip, mede in het kader van de expositie over Franka.

Voor de productie van game-exposities schakelen we een externe conservator in. In 2023 namen we afscheid van Arjan Terpstra, die deze taak vervulde sinds de oprichting van Storyworld. Gamejournalist Bastiaan Vroegop (o.a. voor NRC, Algemeen Dagblad, NU.nl en Gamer.nl) is nu onze externe conservator. Hij brengt veel kennis van computergames en een goed netwerk met zich mee.

Samenwerkingspartners Storyworld

- Stichting Beeld & Geluid
- Disney Nederland & Disney USA
- Nintendo Nederland
- Guerrilla Games
- Het Stripschap
- EYE Amsterdam

Zelf soundbites maken in Storyworld

Ambities voor 2024

- Om terugkerende bezoekers afwisseling te bieden, worden enkele vernieuwingen doorgevoerd zoals het aanbrengen van wallpapers in het museum en wisseling van werken in de vaste collectie om een rustigere presentatie van de collectie te realiseren en de aandacht van de bezoeker beter te sturen.
- Voor de invulling van zomer 2024 wordt gezocht naar een animatiethema. Er worden gesprekken gevoerd met Nickelodeon over *Spongebob* en met regisseur Jerem Zag van de populaire animatieserie *Miraculous: Tales of Ladybug & Cat Noir*, evenals over de muzikale animatiefilm *Melody* die momenteel wordt gemaakt in samenwerking met zangeres Katy Perry.
- In het najaar staat waarschijnlijk een game centraal in de Spotlightzaal. Er wordt onderzoek gedaan naar titels zoals *Assassin's Creed* en *Final Fantasy*.

Zakelijke events & commercie

Het Forum biedt ook ruimte aan zakelijke events en commerciële activiteiten. Het geldt dat hiermee binnenkomt, wordt onder andere weer gebruikt voor de programmering van exposities en publieksactiviteiten. In 2023 vonden er grote congressen plaats over meerdere zalen, maar ook besloten bijeenkomsten voor kleinere gezelschappen.

Highlights

Zakelijke events en commercie

Zakelijke relaties ontmoeten elkaar bij A Taste of Forum

Borrel op de Nieuw Markt tijdens het VNG Jaarcongres

Beoordeling van de evenementen door klanten

8,9

Leden van de Forum Business Club krijgen een workshop Storytelling van Mark Henn, animator bij Disney

Events

380

Cijfer klantcontact

8,7

Spectaculaire uitvoering? Geen probleem!

Innovatie en inspiratie in een spectaculair gebouw

Als commerciële afdeling is Forum Events verantwoordelijk voor het verhuren van alle ruimtes in het gebouw aan externe partijen. Bijvoorbeeld voor congressen, symposia, lezingen, feesten en diners. Om de doelen van het Forum te kunnen realiseren zetten we ons in om de maximaal haalbare commerciële inkomsten te genereren. Ook de afdeling Programmering is afhankelijk van de commerciële inkomsten. We besteden veel aandacht aan het vinden van een juiste balans tussen cultuur en commercie en de samenwerking tussen de twee afdelingen. We streven naar een maximale bezettingsgraad in evenementen voor zowel commerciële verhuur als vanuit de programmering. Hierbij is planning en communicatie essentieel.

Nieuwe propositie

Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan een lange-termijnvisie. We wilden de herkenbaarheid van de afdeling vergroten en onze dienstverlening verder professionaliseren. We kozen ervoor om met een nieuwe naam naar buiten te treden: Forum Events. Forum Events werkt vanuit de kracht van het Forum en legt de nadruk op innovatie en inspiratie.

Innovatie en inspiratie zie je ook terug in de grote en terugkerende evenementen. Ons gebouw heeft een inspirerend karakter wat dergelijke evenementen aantrekt. Met bijzondere ruimtes zoals bijvoorbeeld de Rabo Studio met de immersive watch out (panoramaprojectie over drie wanden), de unieke sfeer van Camera 3 Deluxe en onze Rooftop met uitzicht over de skyline van Groningen, zijn we niet te vergelijken met andere evenementenlocaties. Wij hebben state-of-the-art techniek in huis en een afdeling Productie & Techniek met een enorme knowhow en tomeloze inzet. Hierdoor kunnen we elk event van a tot z met een hoge kwaliteitstandaard uitvoeren.

Hoogtepunten 2023

Na een volledig coronavrij jaar kunnen we wel stellen dat het Forum zich heeft geprofileerd als kwalitatieve evenementenlocatie van Groningen. In totaal vonden er 380 zakelijke evenementen plaats, variërend van grote meerdaagse congressen tot aan kleine vergaderingen. Het totaal aan events is daarmee vrijwel gelijk gebleven aan 2022, maar kende enkele nieuwe uitschieters zoals het VNG Jaarcongres van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Onze focus lag afgelopen jaar op herkenbaarheid als evenementenlocatie. Naast de nieuwe naam hebben we hier hard aan gewerkt middels een re-brand van de zakelijke brochure, een foodbrochure van Vermaat en aanpassingen op de website. We zien een stijgende lijn in zowel het aantal terugkerende evenementen als in de bestedingsgraad per evenement. Steeds vaker zijn wij bij de organisatie volledig in de lead: van eventontwerp tot aan de uitvoering. Voorheen werd vaak een eventbureau als tussenpersoon ingeschakeld.

De nieuwe propositie van Forum Events luidt:

Forum Events: Waar Innovatie en Inspiratie samenkomen in een spectaculair gebouw!

Van zakelijke ontmoetingen zoals congressen en vergaderingen tot informele bijeenkomsten zoals borrels, diners en feesten. Geniet van een adembenemend uitzicht over het bruisende stadshart van Groningen en ontspan in restaurant NOK. Met modern ingerichte ruimtes, innovatieve techniek en een uitstekende bereikbaarheid bieden wij talloze mogelijkheden. Forum Groningen is dé plek waar jouw event tot leven komt.

Dit is ook terug te zien in de omzet: die is fors boven begroting uitgekomen. Deels is dit te danken aan het VNG Jaarcongres, maar er waren meer grote en terugkerende evenementen:

- ECC Congres: een meerdaags internationaal congres over cyberveiligheid, telecomsecurity en frequentiemangement.
- AI Hub: het AI-congres van het Noorden met meer dan 300 deelnemers. Van een informatief plenair programma tot verschillende break out-sessies verdeeld over het gehele gebouw.
- Life Science Conference: afgelopen jaar was de tweede editie voor het congres waarbij de samenwerkingen vanuit de Life Cooperative van diagnostiek en drug discovery tot de kliniek en medische technologie centraal staat. Ook werd de Life Science Innovation Award uitgereikt.
- Solar Racing: in een unieke tentoonstelling in het atrium zijn bezoekers meegenomen in de ontwikkeling en geschiedenis van Solar, waarbij ook oude auto's tentoongesteld werden. In de Rabo Studio werd de allernieuwste auto op zonne-energie op spectaculaire wijze onthuld.

Terugkerende klanten en nieuwe klanten

Onze doelgroepen bestrijken een breed palet. Commerciële partijen, overheidsinstanties, eventbureaus, medische instanties en corporate organisaties, maar ook maatschappelijke en non-profit organisaties zoals onderwijs en zorginstellingen. Zo fungeren we als een vaste locatie voor diverse onderwijsinstellingen en taalopleidingen. In 2023 hebben we vooral ingezet op het versterken van onze klantenrelaties, de ambassadeurs van het Forum. We zien veel terugkerende events. Maar ook nieuwe klanten weten ons goed te vinden, vooral via mond-tot-mondreclame en online communicatie.

Klanttevredenheid en kwaliteit

Klanten beoordelen het contact met de salesmedewerker met een 8,7 gemiddeld (eerste contact, reactiesnelheid en proces). Klanten beoordeelden de kwaliteit van hun evenement met een 8,9 of hoger (contact met de productie-leider en de ondersteuning bij het evenement). We zijn trots op deze scores die onze inzet op professionaliteit en kwaliteit zichtbaar maken.

Project- en samenwerkingspartners

In 2023 hebben we ons meer gefocust op samenwerkingen in de stad Groningen, om zo een verbinding te creëren met de stad en om van het Forum een (zakelijke) huiskamer van Groningen te maken. Daarnaast willen we (potentiële) opdrachtgevers buiten de stad laten zien dat Groningen de perfecte stad is voor een zakelijke event of congres. Dit kan alleen door de krachten te bundelen met omliggende organisaties.

Vermaat Groep

De horeca voor alle commerciële activiteiten wordt uitgevoerd door de Vermaat Groep. Catering is een belangrijk onderdeel van een event. Samen met Vermaat Groep wordt er gekeken hoe we de zakelijke events naar een hoger niveau kunnen tillen. In 2023 is een foodbook ontwikkeld om de cateringmogelijkheden te presenteren en ter inspiratie. Hiermee kunnen we de opdrachtgever verder verzorgen en ontzorgen. Ook werken we met Vermaat samen aan een strategisch salesplan dat dient als leidraad voor het optimaliseren van onze events.

Groningen Conventions

Forum Groningen is aangesloten bij Groningen Conventions, het congresbureau van Groningen. Na een geslaagd gezamenlijk optrekken tijdens de Event Summit in Utrecht begin 2023 hebben we met het team van Groningen Conventions het Inspiratie Event voor meeting professionals georganiseerd. Forum Groningen was één van de hostlocaties; zowel de aftrap van het event als de workshops vonden hier plaats. Event professionals ervaren wat Groningen allemaal te bieden heeft op het gebied van congressen, events en zakelijke bijeenkomsten. We kijken terug op een zeer geslaagde eerste editie.

Kracht van de nieuwe markt

Forum Groningen is het middelpunt van de stad Groningen. Aan de Nieuwe Markt zitten andere bedrijven die onze positie op de evenementmarkt kunnen versterken. De ambitie is om met deze omliggende organisaties een sterkere samenwerking op te zetten. Zo hebben we in 2023 met de Martinikerk de handen ineengeslagen als gezamenlijke congreslocatie. Door deze twee unieke locaties met ieder hun eigen ambiance in Groningen te combineren, kunnen we groepen tot wel 600 gasten een totaalbeleving bieden: ervaar de historie en ontmoet de toekomst.

NIEUW: A Taste of Forum

Ook voor zakelijk Groningen moet het Forum een huiskamer worden: een ontmoetingsplek waar zakelijke relaties elkaar op een laagdrempelige manier kunnen ontmoeten en geïnspireerd worden. Onder de naam A Taste of Forum hebben zakelijke relaties van het Forum elkaar op een laagdrempelige en informele manier ontmoet. Dit was bovendien het perfect moment om de culturele agenda van het Forum te presenteren. Kortom, een evenement dat we in 2024 zeker weer gaan herhalen!

Forumshop

De Forumshop biedt een scala aan bijzondere en exclusieve producten. Bij elke expositie vernieuwen we het aanbod. Daarbij is het streven om een gebalanceerd aanbod te hebben van expositiegerelateerde items, seizoensgebonden producten die passen bij de uitstraling van het Forum, en ook educatief uitdagend speelgoed, strips en hebbedingen.

Ambities 2024

- Verder kleur en inhoud geven aan het salesplan in samenwerking met horecapartner Vermaat.
- Focus op zichtbaarheid bij doelgroepen en gebruik van een jaarplanning als leidraad.
- Voortzetting van de samenwerking met Groningen Conventions, inclusief aanwezigheid op het Groningenplein van de Event Summit en plannen voor een tweede editie van het Inspiratie Event.
- Doel: organiseren van kwalitatieve evenementen en verhogen van de bestedingsgraad per event door creatief om te gaan met programma's en optimale benutting van ruimtes, zoals Stach, Wonderland en het expoplein op verdieping 4 Oost.
- Ontwikkeling van nieuwe pakketten en arrangementen om totaalevents aantrekkelijker te maken, zoals totaalpakketten voor de filmzalen en uitbreiding van huidige pakketten met gepersonaliseerde materialen zoals banners, podiumrokken of een catchbox.
- Nadruk op herkenbaarheid en zichtbaarheid van het Forum als evenementenlocatie als rode draad voor 2024.

Behalve op reguliere inkoopbeurzen, zijn er ook items van ontwerpers, kunstenaars en lokale makers.

Het afgelopen jaar verkochten we bijvoorbeeld producten van Roestug (duurzame sleutelhangers en lampen van fietsonderdelen), Paul&Albert (waaronder de Shadowlamp en Blocbirds), Lex Pot (kaarsen), Post Modern (postcard-kunstwerken), Drift (Dandelight-lamp) en diverse kinderboeken van Groningse illustratoren. Er zijn zelfs items speciaal voor de shop gecreëerd, zoals de 3D-print van de omgeving rond het Forum aan de Nieuwe Markt van City Scale.

Voor het nieuwe jaar staan er weer mooie aanvullingen op ons assortiment op de planning, zoals mobiles van Flenstered, sculpturen van Otmar HÖRL en decoratie van Wandschappen. Ook hebben we nieuwe merchandise ontwikkeld die in 2024 beschikbaar zal zijn.

Verkoop rond exposities
Voor exposities wordt gericht ingekocht. Tijdens *Disney - Telling Timeless Stories* lagen er tassen, sleutelhangers, zonnebrillen en potloden van Disney in de Forumshop (allemaal gelicentieerd). Ook voor de expositie *In de hoofdrol: Chas Gerretsen* zijn verschillende boeken van de fotograaf verkocht.

Bezoekers komen regelmatig terug naar de Forumshop voor cadeaus

Businessclubs

Club Camera

In 2006 is deze businessclub voor film liefhebbers opgericht in filmhuis Images aan de Poelestraat. Tijdens de bouw van het Forum verhuisde Images, met businessclub, naar tijdelijke huisvesting in de voormalige Camera aan het Hereplein. Bij terugkeer naar de oude locatie – maar nu in een gloednieuw pand – kreeg de businessclub de naam Club Camera als eerbetoon aan de voormalige bioscoop aan het Hereplein. Club Camera telt ongeveer 30 leden, maar het werven van nieuwe leden blijkt een uitdaging. In 2023 heeft Club Camera weer diverse filmevents en borrels georganiseerd voor haar trouwe leden. De jaarlijks terugkerende hoogtepunten waren onder andere de opening van het IFFR en het IDFA. Daarnaast waren er voorpremières, filmcolleges van Martin Koolhoven en de openingsfilm van het animatiefestival FRAMED in Camera 3 Deluxe. Voor het eerst organiseerde Club Camera ook een evenement met de Forum Business Club, een exclusieve Rooftop Cinema. Leden leerden elkaar beter kennen tijdens speeddates en filmkennis werd op de proef gesteld tijdens de kerstfilmquiz.

Forum Business Club

De Forum Business Club is bedoeld voor nieuwsgierige ondernemers met interesse in de brede programmering van het Forum. De opbrengsten van het lidmaatschap komen ten goede aan de educatieprogramma's van het Forum, waarin jongeren hun beeldgeletterdheid en mediawijsheid ontwikkelen en de kansen en valkuilen van de digitale mogelijkheden van vandaag ontdekken.

2023 was een succesvol jaar voor de Forum Business Club. Er zijn nieuwe leden verwelkomd en bijzondere evenementen georganiseerd, zoals een samenwerking met Eurosonic Noorderslag. Tijdens een evenement rond storytelling kregen de businessclubleden tekenles van een Disney-tekenlegende. Aan het begin van de zomer was er een filmvertoning op het dak van het Forum en de zomer werd afgesloten met een speciaal diner tijdens A Taste of Forum, waarbij fotograaf Chas Gerretsen leden persoonlijk rondleidde door 'zijn' expositie. Het jaar is afgesloten met Splinter Chabot tijdens *Late Night met Splinter*.

Het Forum bedankt alle leden van Club Camera en de Forum Business Club voor hun aanhoudende steun en enthousiasme

Fondsen en partners

In 2023 zijn er diverse fondsen aangevraagd. De KB heeft een bedrag toegekend voor de ontwikkeling van programmering rond digitaal burgerschap, het Stimuleringsfonds heeft bijgedragen aan ons animatiefilmfestival FRAMED en voor de Oekraïense kunstenaar Vitaly Zkoniaiko is met succes een aanvraag gedaan bij het Nederlands Letterenfonds. Voor *MENA in here* (het samenwerkingsproject met o.a. SPOT Groningen, NITE en het NNO) zijn bijdragen ontvangen van het VSB-fonds, gemeente Groningen, provincie Groningen en het ZOZ-fonds. Verder zijn er onder andere fondsen toegekend voor de herinrichting van Storyworld, Digitale Geletterdheid en voor initiatieven die verbinding leggen tussen wetenschap en publiek.

Het Forum en de partners van Filmhub Noord zijn ook dankbaar voor een nieuwe bijdrage van het Nederlands Filmfonds en de drie noordelijke provincies, waarmee Filmhub Noord ook in de periode 2023-2025 filmeducatie in het Noorden kan verankeren.

Het Forum wil verder bedanken: Cultuurfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, Letterenfonds, Europa Cinemas, Fonds 21, Mondriaan Fonds, de KB, Stichting Lezen en Schrijven en Europe Direct. Met Rabobank Stad en Midden Groningen is er een meerjarige founding partnerschap. De Rabobank is naamgever van de Rabo Studio, de grootste zaal in het Forum aan de Nieuwe Markt, en een belangrijke partner voor de basisvaardigheden op het gebied van 'financieel gezond leven' voor de inwoners van Groningen.

Het partnerschap tussen het Alfa-college en Forum Groningen is in 2023 wegens wederzijdse tevredenheid verlengd. De samenwerking heeft als doel talent een podium te bieden en kennis uit te wisselen. De Hanzehogeschool biedt haar studenten al vanaf de opening van het Forum studieplekken in het pand als onderdeel van de samenwerking. Andere belangrijke partners van het Forum zijn onder andere: O'42, GasTerra, RYSE, Harryvan, MY Facilities, The Market Hotel Groningen en Eurosonic Noorderslag. Forum Groningen is doorlopend op zoek naar nieuwe samenwerkingsrelaties in het culturele, maatschappelijke en zakelijke netwerk in Groningen.

Personeel en organisatie

In 2023 hebben onze medewerkers vele bezoekers mogen verwelkomen, informeren en begeleiden. Bijna drie miljoen bezoekers, om wat preciezer te zijn, waarvan twee-en-een-half miljoen het Forum aan De Nieuwe Markt aandeden. Mede dankzij de grote inzet en kennis van onze medewerkers hebben we weer veel moois en informatiefs op het gebied van educatie, film, debat, literatuur, cursussen, strips, animaties, games en digitalisering kunnen tonen.

In 2023 zijn enkele kleine aanpassingen doorgevoerd binnen de organisatie:

Een deel van het team Jeugd & Educatie is verdergegaan als Team Wonderland, Team Flexwerkers heeft een nieuwe teamleider. Vanaf januari zijn de generieke functies uit het Functieboek OB/KE ingevoerd. Met enkele medewerkers zijn, tot tevredenheid van alle partijen, aanvullende gesprekken over de functie-indeling gevoerd.

Met de leidinggevenden is gesproken over de ontwikkeling van verzuim en mogelijke verbeteringen in preventie en begeleiding. Begin 2024 volgen alle leidinggevenden een training op dit gebied.

Voor een zo goed mogelijke landing bij indiensttreding is gekeken naar het onboarding-proces. Aanpassingen zijn doorgevoerd: er is periodiek een bijeenkomst met nieuwe medewerkers en de Algemeen Directeur, met aansluitend een rondleiding waarbij het Bedrijfsnoodplan en de veiligheid in de gebouwen aan de orde komt. Daarnaast worden nieuwe medewerkers meer gewezen op de specifieke secundaire arbeidsvoorwaarden bij Forum Groningen.

Het aantal preventiemedewerkers is uitgebreid met een collega vanuit HR, om naast de fysieke veiligheid ook meer aandacht uit te laten gaan naar de psychosociale aspecten.

Aantal medewerkers en verloop

Op 31 december 2023 had de stichting 143 medewerkers (89 fte) in dienst. Hiervan hebben 83 medewerkers een vast contract en 60 medewerkers een tijdelijk contract.

In 2023 zijn twintig nieuwe medewerkers gestart. Achttien medewerkers verlieten de organisatie: veertien omdat ze elders een baan hadden, drie omdat ze met pensioen gingen en één omdat de arbeidsovereenkomst niet is verlengd.

- 83 vaste contracten
- 60 tijdelijke contracten

Soort aanstelling

- 19 Fulltime aanstellingen
- 92 Parttime aanstellingen
- 32 Flex (oproep) medewerkers

Per 31 december 2023 waren er naast bovenstaande 143 medewerkers vier stagiaires in dienst.

Verzuim

Het netto verzuimpercentage over 2023 bedroeg 4,5% en de gemiddelde verzuimduur was 10 dagen. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2022 (4,3% en 9,2 dagen). De gemiddelde verzuimfrequentie is 1,5 keer (in 2022 2,3 keer).

- 4,5% verzuim (nettoverzuim)

Gemiddelde leeftijd

41 jaar

Bezoekersbeleving 9+

Forum Groningen streeft naar een optimale bezoekersbeleving. In 2023 vond de nulmeting bezoekersbeleving plaats. Het Forum aan de Nieuwe Markt waardeerden bezoekers gemiddeld met een 8,4. Genoemde verbeterpunten waren de *signing* en *wayfinding* in het gebouw, het aantal studieplekken (verhogen) en wc's (schoner). De Forumbibliotheken scoorden gemiddeld een 8. De meerderheid van de onder-vraagde bezoekers is erg blij met de collectie, het kunnen lezen van kranten, de print- en kopieerfaciliteiten en de betrokkenheid van medewerkers. Verbeterpunten voor de Forumbibliotheken hadden met name betrekking op de gebouwen, zoals betere ventilatie en een vernieuwing van het interieur.

De komende periode willen we de bezoekersbeleving naar een 9+ krijgen. Daarom startte in 2023 een meerjarig scholingsprogramma dat medewerkers bewust maakt van hun rol bij het gastgerichter maken van de organisatie. Drie kernwaarden staan centraal:

- Gastgericht
- Flexibel
- Verantwoordelijk

Het scholingsprogramma 9+ is erop gericht om de klantgerichtheid en nieuwsgierigheid naar de bezoeker, en de benaderbaarheid van de medewerker, te vergroten. Centraal staan een teamkompas en een persoonlijk kompas. Voor het teamkompas gaan medewerkers in hun eigen team aan de slag met de missie, visie en kernwaarden van het Forum. Op welke manier draagt het team hieraan bij? Waar is ruimte voor aanpassingen of verbeteringen? Tegelijkertijd wordt een persoonlijk kompas ontwikkeld, waarmee de individuele medewerker unieke talenten, waarden en doelstellingen kan integreren – en ook zo kan bijdragen aan het teamkompas. We hopen hiermee de prestaties per team te optimaliseren, én de persoonlijke groei en tevredenheid van medewerkers te bevorderen.

Code Diversiteit en Inclusie

Diversiteit en inclusie is een constante in onze programma- en partnerkeuzes, publieksonderzoeken en personeelsbeleid. In ons wervings- en aanstellingsbeleid is onder meer het uitgangspunt opgenomen dat de personeelssamenstelling (loondienst en vrijwillig) in overeenstemming is met de samenstelling van de regionale beroepsbevolking. En ook dat het

aandeel vrouwen, werknemers met een migratieachtergrond of met een lichamelijke beperking in de bezetting van leidinggevende en staffuncties in overeenstemming is met de totale personeelsamenstelling. Op een aantal plaatsen in de organisatie worden medewerkers ingezet die, om wat voor reden dan ook, moeite hebben een baan te vinden en uit te voeren. Ook bieden we in dit kader stage-, leer- en re-integratieplekken aan.

Aandacht voor de medewerker

We ondersteunen en faciliteren de ontwikkeling van onze medewerkers en leidinggevendenden. In de landelijke Netwerkagenda Openbare bibliotheekvoorzieningen is het volgende opgenomen over het HR-beleid: Regie op voldoende, duurzaam inzetbare en goed gekwalificeerde werknemers en vrijwilligers. Hiervoor reserveert Forum Groningen een scholingsbudget en koopt scholingsaanbod in. We willen een aantrekkelijke werkgever zijn die investeert in gemotiveerde, gekwalificeerde en duurzaam inzetbare werknemers en vrijwilligers; medewerkers die actief bijdragen aan hun eigen ontwikkeling en aan die van de organisatie. We zijn ons ervan bewust dat het altijd beter kan. De komende periode geven we aandacht aan:

- Het vergroten van de inzetbaarheid van zittend personeel en het stimuleren van doorstroom waar nodig.
- Nieuw personeel vormt een afspiegeling van de samenleving en beschikt over de juiste competenties.
- Het in goede banen leiden van de vervanging van huidige medewerkers en de verwachte uitstroom.
- Het verder integreren van de inzet en ontwikkeling van vrijwilligers in het HR-beleid.

De afdeling HR onderzoekt wat Forum Groningen aan de ene kant kan doen om medewerkers te boeien en te binden aan de organisatie. De andere kant hiervan is even belangrijk: We willen ook voor jonge mensen een springplank zijn, een opleidingsplaats waar de eerste werkervaring wordt opgedaan. Op dit moment bestaat deze groep van flexmedewerkers uit 26 personen. Daarnaast verwelkomen we elke zes maanden circa vijf tot tien stagiaires die leerwerkstages bij ons vervullen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Samen met ons publiek streven wij naar het behoud of herstel van een schone omgeving en natuur. Samen zijn we verantwoordelijk voor onze ecologische voetafdruk. We zijn ons bewust van de invloed die onze bedrijfsactiviteiten op de omgeving en de maatschappij hebben en handelen op een manier die de natuurlijke omgeving ook voor toekomstige generaties behoudt. Forum Groningen heeft de ambitie om erkend te worden als voorbeeld in maatschappelijk verantwoord ondernemen in de regio Groningen. We integreren duurzaamheid steeds verder in onze bedrijfsprocessen, diensten en producten.

We maken bewuste keuzes en zoeken balans tussen mens, milieu en samenleving. Dit statement is een proces, geen eindbestemming. We blijven continu op zoek naar nieuwe manieren en mogelijkheden om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Alleen samen staan we sterk en zorgen we voor een toekomst die van iedereen is.

Het Forum is voor iedereen

- We zijn er voor iedereen, daarom dragen we zorg voor een goed toegankelijk gebouw.
- We informeren onze bezoekers, medewerkers en leveranciers hoe wij maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Met onze cursussen en programma's proberen we de sociale kloof te verkleinen en iedereen in de maatschappij te betrekken.

De aarde is van iedereen

- We blijven actief op de hoogte van mvo-ontwikkelingen binnen ons vak en dragen actief onze kennis over aan medewerkers.
- We werken aan het verbeteren van ons inkoopproces en richten ons op goederen en diensten die duurzaam zijn, bij voorkeur voorzien van een milieu-, duurzaamheids- en/of sociaal keurmerk.
- We werken continu aan het verminderen van de milieubelasting en het vergroten van een duurzaam karakter.

De toekomst is van iedereen

- We leveren vrijwillig een bijdrage aan maatschappelijke doelen door het onderdeel te maken van ons programma-aanbod en door het beschikbaar stellen van kennis en literatuur.
- We bepalen onze sociale impact en beperken een negatieve impact, zoals fraude, intimiteit, en uitbuiting.
- We maken transparante afspraken met betrokken partijen over de kwaliteit van onze diensten en kwaliteitsbewaking.

Green Key GOUD

In 2023 behaalden we voor de vierde keer goud bij de Green Key-beoordeling voor duurzame organisaties in de recreatie- en vrijetijdsbranche en zakelijke markt. Wereldwijd zijn er ruim 1.600 bedrijven en organisaties in 18 landen aangesloten bij het internationale keurmerk. De doelstelling van Green Key is de waardering en kennis van natuur en milieu zo breed mogelijk te bevorderen.

Om een Green Key-certificaat te behalen moet je veel milieu- en mvo-maatregelen treffen. De keuringen worden uitgevoerd door externe keurmeesters. We krijgen bij zo'n keuring tips en ideeën om onze bedrijfsprocessen, diensten en producten verder te verduurzamen.

Enkele voorbeelden:

- Ons team Green Key bestaat uit vier medewerkers van verschillende afdelingen die zich inzetten om alle collega's bewuster te maken en te activeren om 'groener' te worden, bijvoorbeeld minder printen en vaker de trap pakken in plaats van lift of roltrap.
- Het Forum aan de Nieuwe Markt is volledig gasloos en wordt verwarmd én gekoeld door een warmte-koude-opslaginstallatie.
- Onze horecapartner Vermaat zet zich in om de wereld van eten en drinken gezonder, duurzamer en socialer te maken en formuleerde hiervoor een eigen visie op duurzaamheid.

De komende periode gaan al onze teams hun eigen duurzame doelen formuleren. Partners in het gebouw zoals Vermaat, Effektief en Preventief gaan we meer betrekken om gezamenlijke doelen te stellen. Voor medewerkers ligt de focus op bewustwording met betrekking tot voeding en beweging.

Verlag Raad van Toezicht

Inmiddels heeft het Forum meer dan 7 miljoen bezoekers kunnen verwelkomen. Van heinde en verre en heel veel uit Groningen. Het Forum kan dan ook met recht de huiskamer van de stad genoemd worden. Iedereen is welkom. Het feit dat je geen kaartje hoeft te kopen om binnen te komen, is belangrijk. Een persoon die rondgeleid werd, vond dat je niet kunt zien waar hier ‘het geld wordt verdiend’. En, op zich is dat waar: met Forum wordt geen ‘geld verdiend’.

Natuurlijk, we verhuren ruimtes, ontvangen inkomsten uit de horeca, verkopen kaartjes voor de film en voor evenementen, maar we zijn geen commerciële instelling. Het Forum is een culturele voorziening voor iedereen, met een bibliotheek aan de Nieuwe Markt en acht Forum-bibliotheken in de wijken, waar allerlei voorzieningen zijn voor jong en oud. Het is ook mooi om te zien dat in vrijwel alle verkiezingsprogramma's de bibliotheek een plaats heeft als belangrijke basisvoorziening. De waarschijnlijke toekenning van de SPUK-regeling van de rijksoverheid voor de bibliotheek, geeft de mogelijkheid voor de noodzakelijke verbouwing van een aantal wijkfilialen.

De Raad van Toezicht houdt zich bezig met de ontwikkelingen van de bibliotheek, de exposities en het profiel van het Forum in het algemeen. Dat gebeurt in de eerste plaats in de strategische sessie die tenminste eenmaal per jaar wordt gehouden. In zijn reguliere vergaderingen heeft de Raad onder andere gesproken over de financiële noden die ontstaan zijn door de enorme verhoging van de energielasten. Gelukkig ziet de gemeente Groningen dat ook: het is een probleem, niet alleen van het Forum, maar van alle culturele instellingen. De Raad heeft ook kennis gemaakt met de nieuwe Ondernemings-

raad en heeft alle vertrouwen in een goede samenwerking. Ondernemingsraad en directie weten elkaar gelukkig ook goed te vinden. Veiligheid en criminaliteit zijn vaste agendapunten tijdens de vergaderingen. Het is treurig dat sommigen zich vrij voelen om vernielingen aan te richten en op andere manieren rotzooi te veroorzaken. De investeringen die naar reparaties gaan, hadden beter aan andere dingen besteed kunnen worden.

Ook de sociale veiligheid is een onderwerp van gesprek geweest. Er zijn – en waren – protocollen en er is een vertrouwenspersoon. Signalen van misstanden zijn er gelukkig niet, maar het blijft zaak daar voldoende aandacht voor te hebben. Ten slotte moet vermeld worden dat de Raad een nieuw lid kon verwelkomen: Erik Knoll heeft Henk Snapper opgevolgd, die zich wegens het aanvaarden van een nieuwe functie buiten Groningen gedwongen zag zijn lidmaatschap op te geven.

Namens de Raad van Toezicht,

Winnie Sorgdrager

Voorzitter
Maart 2024

Verslag van het bestuur

Een absoluut recordjaar

Algemeen

Missie, visie en positionering

De missie van Forum Groningen is kort samengevat: Verken de wereld, ontmoet de toekomst. Wij willen onze bezoekers in de negen vestigingen inspireren om verder te kijken en zich te laten verrassen door de wereld van nu en de mogelijkheden van morgen. Dit doen we door onze bibliotheek-, film- en expositiefuncties met daarnaast een breed palet aan activiteiten.

Forum Groningen zien we als een antwoord op de grote ontwikkelingen van deze tijd, die ook in Groningen volop actueel zijn. Wij kiezen voor het open vizier, waarbij ons uitgangspunt is: liever een toekomst die je ziet aankomen dan een toekomst die je overvalt. Wij willen mensen daarom verleiden om hun blik te openen en zich voor te bereiden voor de wereld van morgen. De toekomst is immers al zichtbaar, de dominante kenmerken van de wereld van morgen zijn al aanwezig in de wereld van vandaag. Die kiem openbaart zich in nieuwe trends, ideeën en technologieën. En precies die trends, ideeën en technologieën zetten we centraal in Forum Groningen. De ene persoon helpen om aan te haken en het opbouwen van minimale kennis om mee te draaien in de samenleving, de andere persoon juist inspireren om verder te denken dan de reeds aanwezige kennis. We willen iedereen uitdagen op zijn of haar eigen niveau.

De activiteiten in de acht externe locaties vormen een afspiegeling van het 'grote' Forum: hoewel het accent hier iets meer ligt op de klassieke bibliotheektaken en maatschappelijke taken, worden ook hier steeds vaker activiteiten georganiseerd, met name voor kinderen. Ook onze programmering rond Basisvaardigheden worden hier geconcentreerd. Juist door onze activiteiten te spreiden, kunnen we alle inwoners van de gemeente bereiken en ons aanbod afstemmen op de behoefte van de betreffende omringende wijk(en).

Zoals al is gebleken vormt het nieuwe gebouw, met de spraakmakende en bekroonde architectuur, alleen al aanleiding voor veel bezoek. Na vier jaar zien we het gebruik van de verschillende functies nog steeds toenemen. Met museum Storyworld en het internationale expositieprogramma volgens het Kunsthal-principe richt het Forum zich nadrukkelijk op een landelijk en internationaal publiek. Dit betekent dat niet alleen de inhoud, maar ook de communicatie zich breder manifesteert dan de gemeente Groningen alleen. Het Forum maakt sinds de opening eind 2019 door de programma's en zeker ook door het spraakmakende gebouw onderdeel uit van de noordelijke culturele publiekstrekkingen. In 2023 kwam er zelfs een recordaantal van bijna 2,5 miljoen bezoekers over de drempel, waarmee het Forum tot de drukstbezochte gebouwen van Nederland kan worden gerekend.

Samen met anderen

Het Forum zoekt voor de invulling van activiteiten veel de samenwerking met maatschappelijke, educatieve en culturele instellingen of bedrijven in de stad Groningen en daarbuiten. Een groot aantal instellingen en natuurlijke partners van het Forum als het gaat om educatieve, culturele en innovatieve programmering zijn: Biblionet Groningen, kinderopvangorganisaties, consultatiebureaus, primair en voortgezet onderwijs, Rijksuniversiteit Groningen, Hanzehogeschool Groningen, NOORDWOORD, Vrijdag, Science LinX, Universiteitsmuseum, UMCG, Fablab Groningen, Maakplek Groningen, Humanitas, Aletta Jacobs School of Public Health, Stichting Lezen en Schrijven, de Noorder Pers Sociëteit, Eurosonic Noorderslag, Noorderzon, GasTerra, gemeente Groningen, COC Groningen, Bevrijdingsfestival, Clash XL, Movies that Matters, WIJ Groningen, Noorderpoortcollege, Alfa-college, Senia en nog vele anderen. Het Forum maakt daardoor onderdeel uit van een breed netwerk in Groningen. We proberen altijd oog te hebben voor de wederzijdse belangen en kansen.

Al deze partners zien het Forum als een logische partner, en vice versa. Wij verwachten dat dit de komende jaren nog veel sterker wordt.

Cultuur voor iedereen

Het Forum wil met een veelzijdig programma bezoekers uitdagen zich open te stellen, te laten verrassen en inspireren. Thema's in de programmering zijn actualiteit, technologie en populaire beeldcultuur. Dit komt terug in veelzijdige, deels cross-over programmering van talkshows, films, lezingen, debatten, films, documentaires, cursussen en workshops, festivals en feesten, de collectie en exposities. Met al deze ingrediënten speelt het Forum een belangrijke rol in de stad, maar ook vóór de stad. Onze programmering wordt niet alleen uitgevoerd in de hoofdvesting aan de Nieuwe Markt, maar ook in de acht Forumbibliotheken verspreid over de gemeente - en in samenwerking met zoals beschreven héél veel partners; zowel culturele, educatieve als sociaal-maatschappelijke organisaties.

Hoe we werken

De Code Cultural Governance is leidend voor ons handelen. Er is binnen de organisatie een strikte scheiding aangebracht tussen de verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Toezicht. De bevoegdheden van beide partijen zijn zorgvuldig vastgelegd. Informatie over de leden van de Raad van Toezicht is te vinden op de website en is dus openbaar toegankelijk. De Fair Practice Code wordt door het Forum onderschreven. Alle medewerkers worden betaald volgens de regels van een cao. Met externe partijen worden afspraken altijd schriftelijk vastgelegd, ook de betaling. Binnen het bedrijf zijn vrijwilligers actief, waarvan de taken duidelijk zijn vastgelegd. De scheiding tussen betaalde en vrijwillige werkzaamheden wordt zorgvuldig bewaakt. Veranderingen hierin worden altijd voor advies voorgelegd aan de Ondernemingsraad. Het Forum is zich bewust van de Code Diver-

siteit & Inclusie. De programmering is breed, van activiteiten rond basisvaardigheden tot aan arthouse films. Veel activiteiten zijn gericht op 'meedoen' in de maatschappij, op school of in de buurt. De vestigingen zijn maximaal laagdrempelig waardoor iedereen zich welkom kan voelen. Bij de programmering proberen we bewust een nieuw en breder publiek te bereiken, dan het publiek dat zich alleen aangetrokken voelt tot lezen of naar de film gaan. Met speciale filmprogramma's of debatreeksen voor zowel jeugd als volwassenen geven we aandacht aan de inclusieve maatschappij, stellen we ons open voor discussie of inspireren we anderen rondom deze actuele thematiek.

Gang van zaken gedurende het boekjaar

2023 was een bijzonder jaar voor het Forum. Het is nauwelijks voor te stellen dat dit het eerste jaar was na covid dat we aaneengesloten open waren. En dat hebben we gemerkt. Nog niet eerder passeerden zoveel mensen (2,5 miljoen) onze drempel en nog nooit gingen er in Groningen zoveel mensen naar een arthouse film (ruim 206.000). Onze programma's werden drukker bezocht dan andere jaren. Bezoekers hadden blijkbaar echt zin in een avondje uit, een inspirerende talkshow of een actueel debat. Inhoudelijk was dit het beste Forumjaar tot nu toe. De uitstekende kaartverkoop onderstreept dit, maar ook vanuit onze eigen programmastrategie merken we dat we steeds meer het gewenste profiel krijgen. Onze programma's worden herkenbaarder en we weten steeds beter ons publiek te bereiken. Dit lijkt wellicht logisch, maar ons publiek is zeer divers en breed dus je zou enorm kunnen versnipperen - maar dat gebeurt dus niet. De verschillende doelgroepen zien het Forum als hun Forum, iets waar we onge-looflijk trots op zijn.

Het Forum is een antwoord op de grote ontwikkelingen van deze tijd, die ook in Groningen actueel zijn

Onze zalen zaten in 2023 bijvoorbeeld tijdens Spruitcinema vol met de allerkleinsten, maar ook de Nacht van de Filosofie en Tussen preuts en porno vulden de zalen. Duidingen met betrekking tot wereldpolitiek over China, Oekraïne of Israël en debatavonden over de moderne man of de stressgeneratie: allemaal goedbezocht. Uitverkochte feesten en filmavonden op het dak en een trits aan bekende schrijvers en publicisten en natuurlijk de grote exposities rondom DC-comics, Walt Disney Studios en de wereldberoemde Groningse fotograaf Chas Gerretsen. Het was een zeer gevarieerd programma: dan weer pittig en inhoudelijk, dan juist weer inspirerend met een grote glimlach. Een Forum zoals we dat graag aan onze bezoekers laten zien. Helaas waren er niet alleen positieve records.

Zoals al aangekondigd in het vorige jaarverslag kregen we door de sterk gestegen inflatie (huur en personeelslast) en in nog grotere mate de energiekostenexplosie een gure wind om de oren. Zo ging de kostprijs van onze energie van circa 400.000 euro naar grofweg 1,2 miljoen. Waar we op konden bezuinigen, hebben we gedaan. Binnen alle redelijkheid draaiden we aan de knoppen van het energieverbruik, stuurden we op de uitgaven en gingen we in gesprek met de gemeente over deze problematiek. Door een gezond eigen vermogen konden we het overgrote deel zelf opvangen en het restant is vergoed via een rijksbijdrage via de gemeente.

Financiën

Wat betekent dit alles voor de financiën van het Forum? Het resultaat over 2023 bedraagt € 397.000 positief. Na de door de subsidiegever verplicht gestelde dotatie aan het bestemmingsfonds voor onderhoud en vervanging van de inrichting van € 850.000 resteert een tekort van € 450.000. Een fors tekort maar wel behoorlijk wat beter dan begroot. Dit komt door de eenmalige energiekostencompensatie en door het programmatische topjaar. Zeker in de laatste maanden is er een sterke omzet gerealiseerd op film. De oorzaak van het tekort ligt zoals ik al schreef, in de gestegen energieprijzen en de snel opgelopen inflatie. De inflatie werkte bijvoorbeeld door in de kosten voor schoonmaak en beveiliging, maar ook in een nieuwe, duurder cao. Het uiteindelijke tekort over 2023 is nã het toevoegen van 850.000 euro aan het bestemmingsfonds onderhoud en vervanging inrichting, een verplichte reservering van de subsidiegever (de gemeente). We opereren dus nog steeds voor-

spelbaar waar het gaat om de zaken die binnen onze invloedssfeer vallen. Externe macro-economische factoren vallen daar uiteraard niet onder. De klappen proberen we op te vangen door maximaal in te zetten op de commerciële mogelijkheden, en een scherpe focus op kosten en personeelsbeleid.

De horeca in het Forum draait een solide omzet. Zowel de banqueting als Stach, Camera Café en NOK draaien nu volgens verwachting en leveren een forse bijdrage aan het resultaat. De aantrekkelijkheid van het gebouw is ook terug te zien in het aantal evenementen van derden. Forum Events draaide in 2023 zelfs boven begroting met een hoogste omzet ooit van ruim 800.000 euro. Vooral het grote VNG-congres waarbij het hele Forumgebouw werd ingezet, springt hierbij in het oog. De maximale omzet is overigens altijd een wisselwerking tussen de beschikbaarheid van de faciliteiten voor ons eigen programma-aanbod en de vraag van derden om in ons pand iets te ondernemen. In gezamenlijkheid streven we naar een evenwichtig aanbod, met oog voor de broodnodige commercie.

Ondanks de financiële tegenvallers kijken we met trots terug op afgelopen jaar. We hebben goed kunnen tonen waarom we relevant zijn in de stad, in de wijken, in Haren en Ten Boer. Aan het eind van het jaar bleek dat we het ongekende aantal van 2,5 miljoen bezoekers aan de Nieuwe Markt mochten begroeten en ruim 500.000 bij onze andere vestigingen. Prachtige cijfers die de relevantie van deze 'third places' onderstrept. Daarnaast bezochten 91.566 mensen onze exposities en Storyworld, keken 206.107 mensen een film, werden er 946.105 boeken uitgeleend en volgden 3.417 mensen een cursus of workshop, volgden 30.201 jongeren een educatief programma en hosten we 380 evenementen van derden. Het zijn enorme cijfers, waarbij ik het belangrijk vind om te beseffen hoe bijzonder dit allemaal eigenlijk is.

Risico's en onzekerheden

Na covid leek de wereld weer een stuk overzichtelijker te worden... totdat de oorlog tussen Rusland en Oekraïne de macro-economie raakte. Deze oorlog heeft een hoop onzekerheid over ons uitgestort en de meest significante is wel de toegenomen energieprijzen. Voor het komende jaar is onze energierekening naar schatting 600.000 euro lager dan de 1,2 miljoen van afgelopen jaar. Het beeld wordt dus weer iets overzichtelijker, al is dit nog steeds fors meer dan oorspronkelijk

begroot. Ook verwachten we nog een bovenwaartse druk op de personeelslast in de nieuwe cao. Wel beschikt de organisatie over een solide eigen vermogen en zijn we *in control* over de basis van onze bedrijfsvoering. Bijzonder is de planvorming van de Rijksoverheid met betrekking tot financiële ondersteuning van de bibliotheek. Die is naar verwachting dusdanig substantieel dat het een belangrijke bijdrage kan gaan leveren aan een duurzaam gezonde exploitatie van het Forum vanaf 2025. Echter kan dit alleen als er door de gemeente in redelijkheid wordt geïndexeerd en verrassingen, zoals in 2023 met de energieprijzen, achterwege blijven. Al met al ben ik voorzichtig positief over de structurele financiële basis van het Forum in de jaren die voor ons liggen.

Tot slot

Het Forum wil met al haar vestigingen relevant zijn voor de mensen in de stad en daarbuiten, een trekpleister voor de lokale economie en een venster op de wereld. Dat in totaal meer dan drie miljoen bezoekers in één jaar onze vestigingen weten te vinden, geeft aan dat de relevantie door onze omgeving wordt gevoeld. Dat stimuleert ons, de medewerkers van het Forum, om nog harder te lopen en mooiere dingen te tonen. Wat we doen, is het werk van mensen op het snijvlak van cultuur en maatschappij op verschillende plekken in de Gemeente Groningen. Het is werk van mensen, voor andere mensen. Zoals het gebouw van het nieuwe Forum niet alleen onze faciliteit is, maar juist ook een plek om anderen te faciliteren. Soms is het zwaar en pittig, soms is het maatschappelijk en noodzakelijk en soms is het vooral alleen maar leuk.

Het Forum als onafhankelijke rots in de branding. Als neutrale plek in de maatschappij. Niet belerend, maar inspirerend. Via alle functies die we bieden, via alle locaties die we hebben en vooral dankzij alle mensen die hier werken. 150 medewerkers (100 fte) en inmiddels ook ruim 150 vrijwilligers. In de wetenschap dat het uiteindelijk altijd de mensen zijn die het verschil maken, wil ik bij deze mijn dank uitspreken aan al die mensen. De mensen achter het recordjaar. Achter ons prachtige programma. Achter onze trits aan activiteiten in het sociale domein, in onze strijd tegen de ontleding in Noord-Nederland. De medewerkers die glimlachend bezoekers verwelkomden en bleven uitleggen welke lift direct naar het uitzicht gaat.

Daarnaast ook een woord van dank naar de Raad van Toezicht voor hun steun en de plezierige vergadermomenten, de open discussies, hun nuchtere en scherpe blik en het feit dat er altijd ruimte is voor relativering.

We kijken uit naar de komende jaren, terwijl we ons stiekem nog dagelijks verbazen over de niet-aflatende interesse in het Forum. We willen verder bouwen aan ons profiel. Een sturende rol spelen binnen het sociale domein, educatieve programma's aan de jeugd bieden die ook gewoon heel leuk zijn, de bibliotheek op scholen laten bloeien, mensen leren omgaan met een digitale overheid, lezen stimuleren, laaggeletterdheid bestrijden, de mooiste films vertonen, workshops geven, unieke exposities en talkshows en maker-fairs en open podia en noem maar op organiseren.

We hebben er zin in.

Dirk Nijdam

Directeur-bestuurder
Maart 2024

Financieel resultaat 2023

Het saldo voor resultaatbestemming over 2023 is € 397.023 positief. Na toevoeging van € 850.000 aan het door de subsidiegever verplicht gestelde bestemmingsfonds onderhoud en vervanging inrichting en onttrekking hierop van € 2.977 resteert een negatief saldo van € 450.000. Dit tekort wordt gedekt vanuit de bestemde reserves energieprijsstijgingen en pleinprogrammering. Begroot was een negatief resultaat van € 1.633.000. Met de gemeente zijn afspraken gemaakt over de compensatie voor de gestegen energiekosten. Hier is € 400.000 voor ontvangen. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de aanloopverliezen die vanuit de gemeente worden aangevuld vanuit de daarvoor beschikbare reserve. Dit aanloopverlies over het jaar 2023 bedraagt € 299.406 en de dekking hiervan uit de beschikbare reserve voor aanloopverliezen is als bate verwerkt in het boekjaar 2023.

Verschillen in de realisatie ten opzichte van de begroting zijn vooral positief door onze commerciële activiteiten. De film heeft het goed gedaan het afgelopen jaar en ook de baten uit verhuuractiviteiten waren meer dan begroot. De subsidiebaten wijken positief af door onder meer de compensatie voor de gestegen energieprijzen, de dekking uit de reserve aanloopverliezen en ontvangen bijdragen voor, bijvoorbeeld, MENA.

De afwijking tussen de realisatie en de begroting van de commerciële lasten komt door twee posten. De lasten van de film zijn, gerelateerd aan de hogere omzet, hoger dan begroot. En ook de kosten van eigen programmering waren hoger dan begroot door met name de nieuw opgezette evenement MENA.

De huisvestingslasten zijn lager dan begroot. De grootste positieve verschillen betreffen de veranderde huursituatie voor de bibliotheekvestiging in Haren en de lagere kosten van schoonmaak. Voor een volledige toelichting op de financiën over 2023 verwijzen we naar de jaarrekening.

Resultaatbestemming 2023

Het over 2023 te bestemmen resultaat na mutaties in het bestemmingsfonds voor onderhoud en vervanging inrichting bedraagt € 450.000 negatief. Dit tekort wordt gedekt door de bestemmingsreserves energieprijsstijgingen en pleinprogrammering.

De algemene reserve, het weerstandsvermogen, bedraagt ultimo 2023 circa 2,4 miljoen euro. De opgebouwde reserves zijn blijvend noodzakelijk, want één van onze opdrachten is, een financieel gezond Forum Groningen neer te zetten.

Toekomstparagraaf

De afgelopen jaren lagen er verschillende uitdagingen bij het opstellen van de begroting: het nieuwe pand, de coronapandemie en het afgelopen jaar de gestegen energieprijzen en hoge inflatie. Voor de komende jaren heeft de gemeente al een 'winstwaarschuwing' afgegeven: het meerjarenperspectief voor de gemeente Groningen is sober. Wel is de verwachting dat er voor de jaren vanaf 2025 aanvullende middelen van het Rijk beschikbaar zijn voor het in stand houden van de bibliotheekvoorzieningen. De begroting 2024 sluit met een tekort van € 975.000. Inmiddels is bekend dat de gemeentelijke subsidie voor 2024 meer wordt verhoogd dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Het tekort neemt daarmee met ruim € 200.000 af.

Voor 2024 dalen de energielasten voor de locatie Nieuwe Markt met circa € 600.000, maar blijven daarmee nog wel circa € 200.000 hoger dan in de jaren voor 2023. De personeelslasten zullen naar verwachting met 5% stijgen.

Voor 2024 is onderstaande begroting opgesteld.

Begroting 2024

Baten

Commerciële baten	€ 5.554.000
Subsidiebaten	€ 11.051.500
Overige baten	€ 14.000
	€ 16.619.500

Lasten

Personeelslasten	€ 6.920.000
Commerciële lasten	€ 3.679.000
Bedrijfsvoering	€ 6.128.500
	€ 16.727.500

Saldo baten en lasten	-/- € 108.000
Toevoeging bestemmingsfonds Onderhoud en vervanging inrichting	-/- € 867.000

Saldo uit bedrijfsvoering **-/- € 975.000**

De Gemeente Groningen heeft voor de eerste vijf openingsjaren van het Forum een garantstelling afgegeven door een reserve beschikbaar te houden. Vanuit deze reserve is er € 459.000 per jaar beschikbaar, maar dit dekt niet het tekort van 2024. Rekening houdend met de hogere gemeentelijke subsidie maar zonder aanvullende bijdragen bedraagt de algemene reserves ultimo 2024 naar verwachting circa 2,0 miljoen euro. Hiermee is de continuïteit van het Forum vooralsnog geborgd.

Balans per 31 december 2023

(na resultaatbestemming)

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	257.354	117.377
Vorraden		
Handelsvoorraad	27.256	23.051
Vlottende activa		
Debiteuren	763.737	438.436
Omzetbelasting	200.957	193.658
Overige vlottende activa	425.459	717.953
Liquide middelen	<u>8.071.622</u>	<u>7.517.942</u>
	9.461.775	8.867.989
Totale activa	<u>9.746.385</u>	<u>9.008.417</u>
Passiva		
Eigen vermogen		
Reserves		
Algemene reserve	2.384.445	2.384.445
Bestemmingsreserve energieprijstijgingen	-	200.000
Bestemmingsreserve exposities	300.000	300.000
Bestemmingsreserve pleinprogrammering	-	250.000
Bestemmingsreserve verbouwingen	<u>225.000</u>	<u>225.000</u>
	2.909.445	3.359.445
Fondsen		
Bestemmingsfonds Onderhoud en vervanging inrichting	<u>3.289.023</u>	<u>2.442.000</u>
Totaal eigen vermogen	<u>6.198.468</u>	<u>5.801.445</u>
Vorzieningen	42.175	62.000
Kortlopende schulden		
Crediteuren	552.697	501.872
Belastingen en sociale premies	331.170	302.122
Overige kortlopende schulden	<u>2.621.875</u>	<u>2.340.978</u>
	3.505.742	3.144.972
Totale passiva	<u>9.746.385</u>	<u>9.008.417</u>

(bedragen in euro's)

Staat van baten en lasten

(over 2023)

	<u>Realisatie 2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>Realisatie 2022</u>
Baten			
Commerciële baten	6.434.747	5.666.000	5.183.487
Subsidiebaten	11.324.936	10.452.000	10.362.136
Overige baten	49.421	5.000	41.348
Totale baten	<u>17.809.104</u>	<u>16.123.000</u>	<u>15.586.971</u>
Lasten			
Personeelslasten	6.303.458	6.340.000	5.793.656
Commerciële lasten	4.886.774	4.145.000	4.320.058
Huisvestingslasten	5.113.473	5.168.000	3.629.636
Afschrijvingen	43.756	50.000	35.760
Marketing en communicatie	409.633	450.000	383.535
Overige kosten	<u>697.890</u>	<u>753.000</u>	<u>770.392</u>
Totale lasten	<u>17.454.984</u>	<u>16.906.000</u>	<u>14.933.037</u>
Saldo van baten en lasten	<u>354.120</u>	<u>-783.000</u>	<u>653.934</u>
Financiële baten en lasten	42.903	-	-23.934
Saldo voor resultaatbestemming	<u>397.023</u>	<u>-783.000</u>	<u>630.000</u>
Toevoeging bestemmingsfonds Onderhoud en vervanging inrichting	-850.000	-850.000	-830.000
Onttrekking bestemmingsfonds Onderhoud en vervanging inrichting	<u>2.977</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Te bestemmen resultaat na toevoeging bestemmingsfonds	<u>-450.000</u>	<u>-1.633.000</u>	<u>-200.000</u>
Toevoeging en onttrekking aan			
Bestemmingsreserve energieprijstijgingen	-200.000	-	-
Bestemmingsreserve pleinprogrammering	-250.000	-	-
Bestemmingsreserve verbouwingen	-	-	-
Bestemmingsreserve coronaschade	-	-	-200.000
Algemene reserve	<u>-</u>	<u>-249.000</u>	<u>-</u>
Totaal	<u>-450.000</u>	<u>-249.000</u>	<u>-200.000</u>

(bedragen in euro's)

De resultaten van Stichting Forum Groningen worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve of aan de door de subsidieverstrekker of directie en Raad van Toezicht vastgestelde bestemmingsreserves of -fondsen. Hierboven de resultaatbestemming, zoals verwerkt in de balans per 31 december 2023.

Facts & figures

Bezoekcijfers	2021	2022	2023
Forum, Nieuwe Markt	1.279.349	2.089.421	2.485.357
Forum, locatie Beijum	33.967	41.159	45.796
Forum, locatie De Wijert	49.049	63.079	70.009
Forum, locatie Hoogkerk	21.463	33.155	32.811
Forum, locatie Lewenborg	38.184	51.435	57.281
Forum, locatie Selwerd	35.139	60.044	74.379
Forum, locatie Vinkhuizen	35.107	57.538	63.516
Forum, locatie Haren	60.422	91.047	102.334
Forum, locatie Ten Boer	12.830	18.290	19.782
Totaal bezoek	1.565.510	2.505.168	2.951.265
Cijfers programmering			
Film	75.593	126.513	206.107
Filmvertoningen in provincie (Liga 68)	3.218	9.458	13.124
Events (exclusief gratis events)	-	-	13.523
Exposities	31.009	49.518	54.325
Storyworld	21.230	38.687	37.192
Totaal programmering	131.050	224.176	330.640
Educatie gespecificeerd			
Educatie film (schoolvoorstellingen + workshops)	4.612	10.671	10.195
Educatie bibliotheek	5.095	6.898	10.211
Educatie expo	521	3.684	3.113
Educatie Storyworld	433	3.024	3.367
Totaal educatie	11.238	26.106	30.201
Bibliotheekfunctie in gemeente Groningen			
Abonnees (volwassen)	21.179	21.589	21.494
Abonnees jeugd (tot 18 jaar)	27.772	28.665	29.659
Uitleningen	556.270	824.928	946.105
– Waarvan uitleningen e-boeken	–	96.885	99.799
– Waarvan uitleningen luisterboeken	–	45.722	48.230
Reserveringen	211.943	159.946	163.565
Overige cijfers			
Abonnees nieuwsbrieven	61.786	68.566	79.496
Volgers sociale media (twitter, facebook, instagram)	53.153	68.739	80.303
Website forum.nl (visits)	749.720	1.651.670	2.511.400
Website forum.nl (unieke bezoekers)	709.987	925.946	1.180.268
Website forum.nl (pageviews)	4.680.833	6.179.089	8.091.816
Website storyworld.nl (visits)	49.849	91.456	58.832
Website storyworld.nl (unieke bezoekers)	49.531	67.815	46.154
Website storyworld.nl (pageviews)	131.303	184.706	79.667
Website platform.forum.nl (pageviews)	89.766	9.046	60.069
Website zakelijk.forum.nl (visits)	5.385	20.987	23.183
Website zakelijk.forum.nl (unieke bezoekers)	3.798	18.021	20.205
Website zakelijk.forum.nl (pageviews)	28.636	101.495	115.216

F

Forum
Jaarverslag
2023